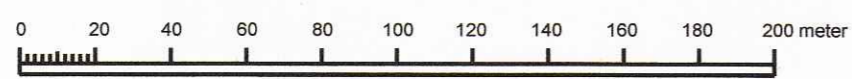

Skala: 1:2000 (A2)

GRUNDKARTA TILL DETALJPLAN
 Upprättad 2016-10-09
 Reviderad
 Mätning: MU
 Kartkonstruktion: AB
 Kartstandard enligt HMK
 - Innehållsstandard: Mindre betydelsefull information har utelämnats
 - Lägesnoggrannhet: Objektet är skapade genom stereobearbetning eller
 terraster (inmätning (linjer))
 - Aktualitetsstandard: Vissa preciserat kartmätning inom planområdet är
 kontrollerat och aktuellt vid på kartan angiven tidpunkt
 Koordinatsystem i plan och höjd: Svensk 99 20 15 resp RH 2000
 Höjdlinformation: Laserskannade höjdsurvor från 2013 samt ev. punkthöjder
 Ursprung: Digital primärkarta
 Underliggande tekniska redovisas ej på grundkartan
 Plangränser och planbestämmelser redovisas ej på grundkartan
 Godkänd ur sekretesssynpunkt för spridning
 Upphovsrätt: Umeå kommun
 Kartan är anpassad för skala 1:2000

Antagandehandling
 Till planen hör:
 - Planbeskrivning
 - Plankarta
 - Bilaga: Miljökonsekvensbeskrivning -
 Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund

Beslut
 Antagen: 2018-12-12, § 443
 Laga kraft: 2019-01-14
 Vidimeras: AS

Översiktsbild över planområdet

Illustration (ej skalenlig)

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

— · — · — Planområdesgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark, 4 kap 5 § 3

VT Hamn, Trafik

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning

····· Marken får inte förses med byggnad, 4 kap 11 § 1

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år, 4 kap 21 §

Strandskydd

Strandskyddet är upphävt, 4 kap 17 §

Detaljplan för del av fastigheten
HOLMSUND 2:65 och del av 2:1
 inom Holmsund i Umeå kommun, Västerbottens län
 Umeå kommun, Detaljplanering, november 2018

Clara Ganslandt
 Planchef

Anton Vikström
 Samhällsplanerare, Tyréns AB

Lagakraftsbevis

Detaljplanen för del av fastigheten Holmsund 2:65 och del av 2:1 inom Holmsund är antagen av byggnadsnämnden 2018-12-12, § 443.

Beslutet är inte överklagat till Mark- och miljödomstolen.

Länsstyrelsen beslutade 2018-12-19 att inte överpröva kommunens beslut.

Detaljplanen har därmed vunnit laga kraft, d v s giltig från och med 2019-01-14.

Kopia till:

- Sökanden
- Länsstyrelsen, samhällsplanering

Umeå kommun, Detaljplanering

Sara Granström
koordinator

2480K-P2019/2

Planbeskrivning

Antagande

Lagakraft 2019-01-14

Akt nr 2480K-P-2019-2

Diarienummer: BN-2017/01930

Datum: 2018-11-20

Handläggare: Anton Vikström, Tyréns AB

Detaljplan för del av fastigheterna Holmsund 2:65 och 2:1 inom Holmsund i Umeå kommun, Västerbottens län

HANDLINGAR

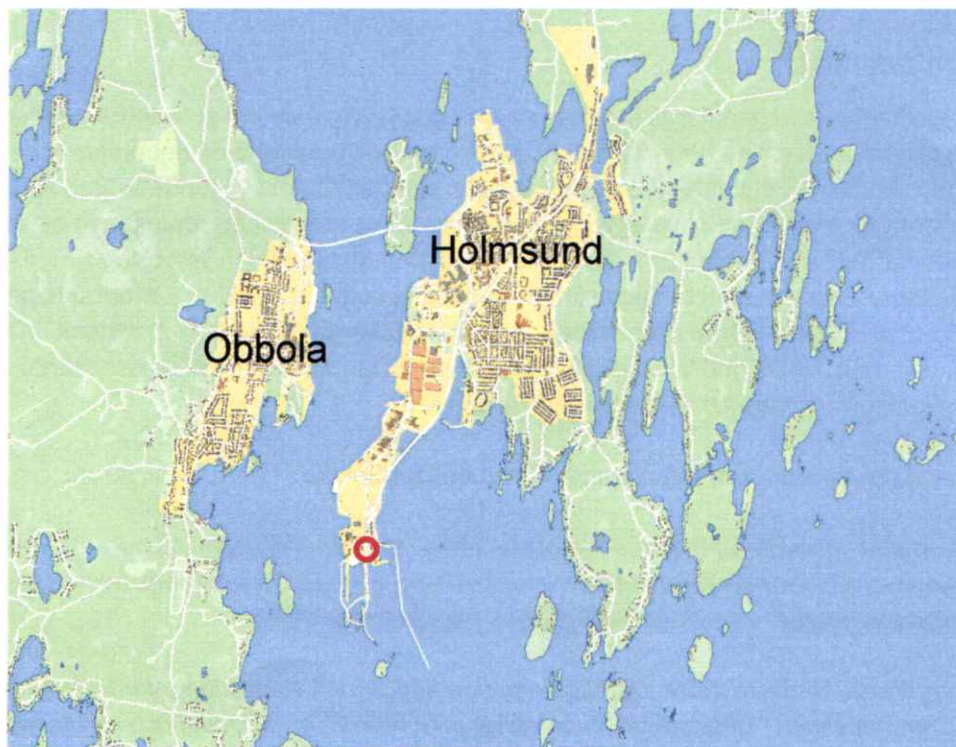
- Plankarta
- Planbeskrivning
- Bilaga: Miljökonsekvensbeskrivning – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund

PLANENS SYFTE

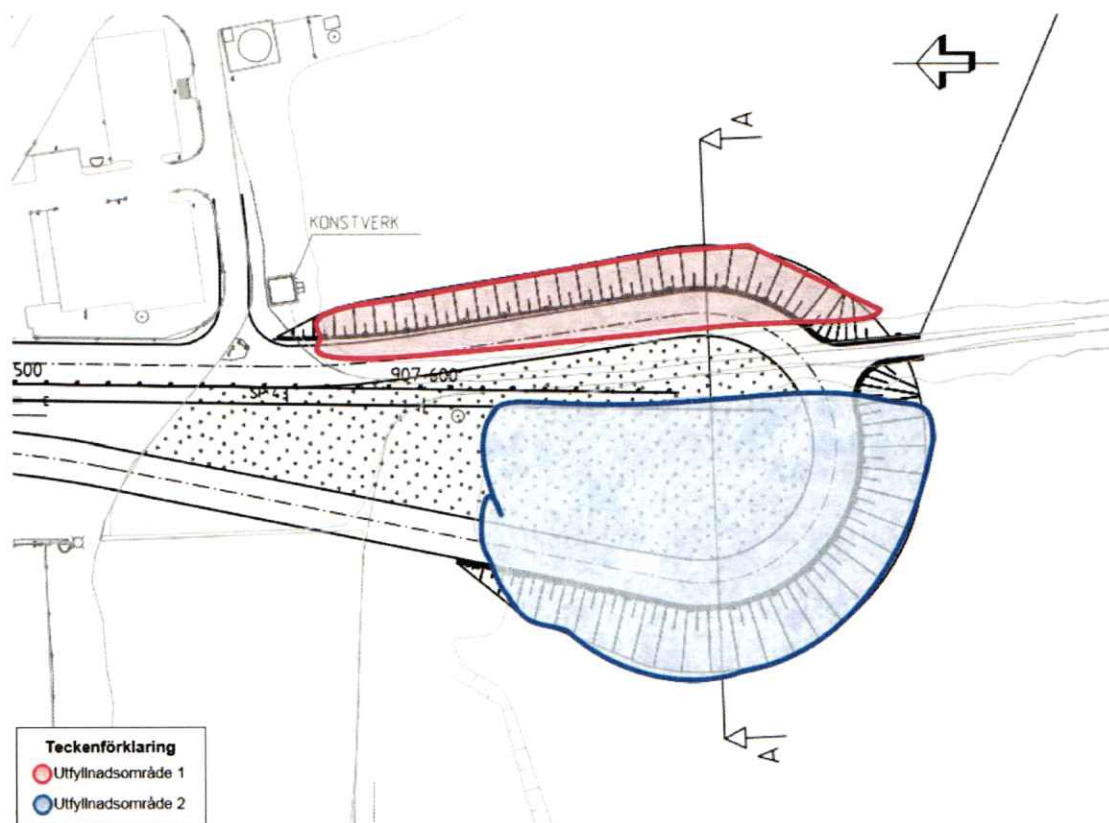
Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för ändamålsenliga terminalytor och rationell infrastruktur.

PLANDATA

Planområdet är beläget i hamnen i Holmsund (Hillskär), Holmsund cirka 20 km från Umeå Centrum. Planen avgränsas av vatten och industriområde runt hamnen. Området har en area på cirka 29 000 m². Fastigheten Holmsund 2:65 ägs av Umeå Hamn Ab och Holmsund 2:1 av Umeå kommun. Fastighetsförteckning visar sakägare. Planen handläggs med samordnat planförfarande enligt lagstiftning Plan- och bygglagen (PBL) 2010:900.

Orienteringsbild över planområdets läger i Holmsund.

Figur som visar uttyllningsområdena. Bild från MKB – Uttyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund.

PLANPROCESSEN

Byggnadsnämnden beslutade den 24:e januari 2018 (§16) att inleda planläggningen för del av fastigheten Holmsund 2:65.

Planförfarande

Aktuell detaljplan handläggs med samordnat planförfarande enligt lagstiftning Plan- och bygglagen 5:e kapitlet (PBL) 2010:900. När kommunen ska göra en detaljplan för ett ärende som även prövas enligt miljöbalken, väglagen eller lagen om byggande av järnväg kan förfarandena enligt de olika lagarna samordnas. Syftet med samordningen är att undvika dubbelarbete och dubbla prövningar. Detta förslag till detaljplan samordnas med "Tillståndsansökan enligt miljöbalken för grävning och uttyllnad i vattenområde på fastigheten 2:65 (Umeå Hamn)" samt dess bilaga "Miljökonsekvensbeskrivning – Uttyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund", samrådskretsen är densamma för båda processer varpå detaljplanen kan kungöras för granskning utan särskilt samråd.

Processen för samordnat förfarande ser ut enligt följande:

Eventuellt samråd. Dialog med länsstyrelsen, berörda myndigheter, berörda kommuner, kända sakägare och boende, föreningar, allmänhet med flera. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Kungörelse/Underrättelse. Detaljplanen handläggs med samordnat planförfarande tillsammans med "Tillståndsansökan enligt miljöbalken för grävning och uttyllnad i vattenområde på fastigheten 2:65 (Umeå Hamn)" samt dess bilaga "Miljökonsekvensbeskrivning – Uttyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund". Eftersom miljökonsekvensbeskrivning redan samråttas kan kommunen använda det material som tagits

fram i ärendet för miljökonsekvensbeskrivningen och kungöra detaljplanen för granskning, utan separat samråd för detaljplanen.

Granskning. Under granskningen ges myndigheter, sakägare och andra som berörs av planen möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. För att vara säkra på att senare ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen ska skriftliga synpunkter lämnas senast under granskningstiden.

Granskningsutlåtande. Efter granskningstiden sammanställs inkomna synpunkter i ett granskningsutlåtande. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant.

Antagande. Detaljplanen antas av byggnadsnämnden.

Laga kraft. Om inget överklagande inkommit tre veckor efter antagandet vinner detaljplanen laga kraft. Bygglov kan därefter medges.

Samordnat förfarande

Planprocessen (aktuellt steg redovisas med rött). Samråd har utgått eftersom "Tillståndsansökan enligt miljöbalken för grävning och utfyllnad i vattenområde på fastigheten 2:65 (Umeå Hamn)" samt dess bilaga "Miljökonsekvensbeskrivning – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund" samråtts och samrådsretsen är samma som för detaljplanen.

Process för tillståndsansökan samt miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsförordningen anger vilka verksamheter eller åtgärder som antas medföra betydande miljöpåverkan. Vid betydande miljöpåverkan fordras en specifik miljöbedömning, när ingen betydande miljöpåverkan (utreds i samråd med bland annat Länsstyrelsen) väntas ska en "liten MKB" tas fram och bifogas ansökan om tillstånd enligt miljöbalken. Samråd skedde med Länsstyrelsen i maj 2017, samrådshandlingar skickades i september och oktober 2017 ut till övriga sakägare samt annonserades i ortstidning.

För grävning och utfyllnad i vattenområde på fastigheten Holmsund 2:65 samt dispens från dumpningsförbudet beslutade Länsstyrelsen (2018-01-11) att arbetet inte medför betydande miljöpåverkan, varpå en "liten MKB" fordras.

Ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för grävning och utfyllnad i vattenområde jämte dispens från dumpningsförbudet lämnades in den 20 april 2018. Ansökan kungjordes av domstolen den 14 juni och tillställdes samtidigt sakägarna, vilka inkom med yttranden under juli och augusti 2018.

BEHOVSBEDÖMNING

Planen bedöms innebära betydande miljöpåverkan. En miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap. 11, 12 §§ miljöbalken bedöms därför behöva genomföras.

Länsstyrelsen har den 1:a oktober 2018 tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning. Beslutet har offentliggjorts på kommunens anslagstavla under tiden 1:a oktober 2018 till och med 23:e oktober 2018.

Umeå kommun har gjort bedömningen att det inte finns några ytterligare sakfrågor än de som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen tillhörande vattenverksamheten att utreda och konsekvensbeskriva. Någon separat miljökonsekvensbeskrivning för detaljplanen har således inte upprättats.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

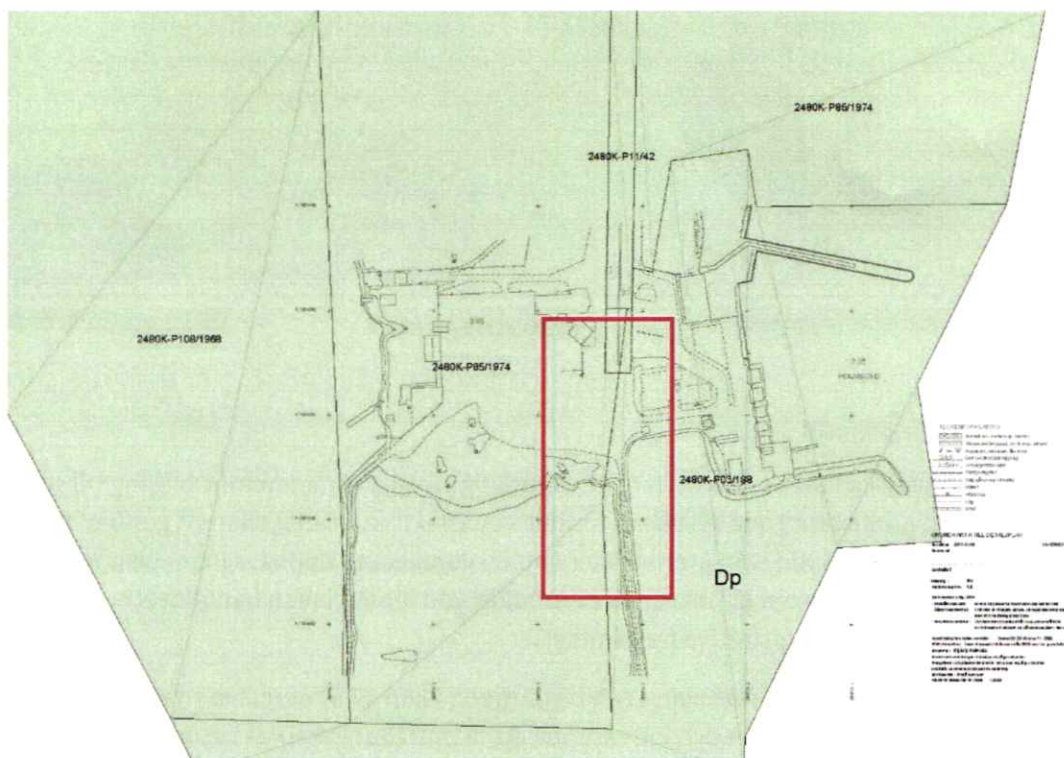
Gällande översiktsplan/ Fördjupad översiktsplan

Planförslaget bedöms vara förenlig med gällande översiktsplan för Umeå kommun (laga kraft 2018). I översiktsplanen är området utpekad för hamnverksamhet och utvecklingsbehov för området nämns. Planområdet och dess omgivning behandlas främst i fördjupning av översiktsplan för Umeå – Kusten (laga kraft 2013).

Förslaget har stöd i fördjupningen av översiktsplan för Umeå - Kusten. Området är tydligt utpekad för hamnverksamhet och utvecklingsbehovet för området nämns också. *"Stora investeringar är på gång, bland annat planeras en rätning av E12 och en elektrifierad förlängning av järnvägen ut till färjeterminalen. Dessa satsningar genomförs som ett led i att stärka E12-stråket och möjligheten till intermodala lösningar."*

Gällande detaljplaner

Namn	Aktnummer	Laga kraft	Planens syfte
Ändring och utvidgning av stadsplan för UMEÅ UTHAMNSOMRÅDE vid Holmsund, Umeå kommun – Samt för SÖDRA DELEN av INDUSTRIOMRÅDET inom Holmsunds kommun	2480K-P85/1974	1974-05-13	Huvudsyfte är att skapa en lämplig trafikled till färjehamnen samtidigt som tillfarter till de med hamnrörelsen samhöriga övriga verksamheterna regleras.
Detaljplan för fastigheten HOLMSUND 2:65 m.fl. (Umeå uthamn)	2480K-P03/188	2003-06-04	Syfte är dels att möjliggöra utbyggnad av hamnområdet söderut och att bekräfta befintliga förhållanden för färjeterminalen.
Detaljplan för del av fastigheten HOLMSUND 2:65 m.fl. (utbyggnad av järnväg och väg vid Umeå uthamn)	2480-P11/42	2011-10-26	Syfte är att skapa planmässig förutsättning för att genomföra utbyggnad av ett nytt järnvägsspår och del av ny väg E12 vid Umeå uthamn i Holmsund. I detta infrastrukturprojekt ingår också utbyggnad av väg E12 med stöd av vägarbetsplan i Trafikverkets regi. Avsikten är att åstadkomma effektiv samordning av transportslag vid Umeå hamn.

Plangränser för gällande planer. Ungefärligt planområde för föreslagen detaljplan redovisas med röd rektangel.

Riksintressen

Planerad utfyllnad föreslås i ett område som redan är taget i anspråk för hamnverksamhet. Projektet berör tre riksintressen; för hamn, farled och yrkesfiske i havet (se figur på nästa sida).

Planförslaget bedöms ha en positiv inverkan på riksintresset kommunikation och hamn då syftet är att tillskapa användbara och rationella terminalytor och körvägar i hamnen. Planerade åtgärder bedöms inte medföra några konsekvenser för riksintresset farled.

Den planerade utfyllnaden kommer inte anläggas inom eller påverka utpekade område för riksintresse för kommunikationer. Riksintresset bedöms därför inte påverkas av utfyllnaden.

Området kring Umeälvens mynning utgörs av riksintresse för yrkesfiske. Enligt Fiskeriverket utgör området fångstområde för lax, sik och andra sötvattensarter. Området för planerade åtgärder bedöms inte utgöra någon viktig lokal för födosök eller uppväxtlokal för fisk. Planerade åtgärder bedöms därför inte medföra några konsekvenser för riksintresset yrkesfiske.

Inget övrigt områdesskydd enligt 7 kap. Miljöbalken så som naturreservat, biotopskyddsområde, djur- och växtskyddsområde med mera berör planområdet.

Mer information om riksintressen för området fås i bilagan "Miljökonsekvensbeskrivning – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund".

Riksintresse för hamn

Riksintresse för farled

Riksintesse för yrkesfiske, hav

Strandskydd

Strandskyddet har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detaljplanens genomförande kräver att det strandskydd som återinträder (vid ny detaljplan), upphävs inom planområdet.

Bestämmelse om upphävande av strandskydd inom planen har införts i plankartan under rubriken Administrativa bestämmelser.

Kommunen får enligt plan - och bygglagen (4 kap 17 §) upphäva strandskyddet om det finns särskilda skäl till det och intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset (Miljöbalken 7 kap 18c §). Planen uppfyller i lagen nämnda särskilda skäl och planens innehåll väger tyngre än strandskyddsintresset. Följande skäl, i enlighet med miljöbalkens 7 kap 18c §, punkt 1, 3 och 4, finns för upphävande av strandskyddet:

1. Området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften.
3. Området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoseas utanför området.
4. Området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.

Avseende dessa skäl framför Umeå kommun bland annat följande grund:

- Marken är redan i anspråkstagen. Marken har under längre tid varit anspråkstagen för bland annat industri- och hamnverksamhet och är delvis otillgänglig för allmänheten.

Motiveringen för upphävande av strandskyddet ovan resulterar i bedömningen att en utveckling av hamnen genom förlängning av körvägar och utfyllnad i vatten väger tyngre än strandskyddsintresset vid det aktuella området. Strandskyddet upphävs inom planområdet.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Platsens förutsättningar

Området utgör del av Umeälvens mynning och avgränsas i söder av Lill-truthällan där hamnens framtida expansionsområde är beläget. På var sida om området finns farleder för fartyg vilka anlöper Umeå hamn. Vattnen kring Umeälvens mynning nyttjas under delar av året för fiske med fasta redskap. På var sida om området finns lotsstation, färjeterminal och övrig hamnverksamhet.

Mark och vegetation

Marken inom hamnområdet är plan och till stora delar uppbyggd genom utfyllnader. Större delen av hamnen är också asfaltsbelagd med undantag för vägen till vindkraftsverken som är grusbelagd (se bilder nedan). Den växtlighet som syns i området finns i anslutning till vattnet ovan erosionskyddet.

Illustration av växtligheten i området för utfyllnader. Källa: WSP 2017

Geotekniska förhållanden

Enligt genomförda geotekniska undersökningar (Källa: MKB – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund) består botten vid utfyllnadsområdet i huvudsak av fast jord. Sedimenten består huvudsakligen av sulfidhaltig lera, siltig lera och dyig lera. Vidare förekommer silt och sand. Silt och finsand är flytbenägna medan leran är kohesionär och sammanhållande.

Miljöprover har tagits på två punkter avseende metaller och organiska kolväten. Inga prover har tagits innanför invallningen eftersom massorna bedöms utgöras av naturlig havsbotten och inte innehålla några föroreningar.

Förorenad mark

Provtagningsresultaten vid provtagning i samband med framtagande av miljökonsekvensbeskrivningen ger en uppfattning om att sedimenten inte är förorenade i området för planerade åtgärder. Risk för exponering av föroreningar bedöms därför inte föreligga.

Risk för skred/höga vattenstånd

Den flacka och steniga kusten i Umeå kommun gör att höga vattenstånd inte medför några dramatiska konsekvenser vad gäller risk för ras och erosion längs kusten eller risk för människors liv. Däremot kan det finnas en ökad risk för erosion vid modifierade strandlinjer. Återkommande högvatten kan medföra betydande materiella skador för anläggningar som översvämmas allt oftare.

Hittills har landhöjningen medfört att anläggningar utmed kusten sakta fjärmats från stranden. Då havsnivån förväntas stiga i samma takt som landhöjningen avtar inte risken för översvämmningar utan förblir relativt konstant över åren.

Fornlämningar

Inga fornlämningar finns identifierade i eller i närheten av planområdet. Om en fornlämning påträffas under eventuell grävning eller annat arbete ska arbetet omedelbart avbrytas vid den del som fornlämning berör. Den som leder arbetet ska omedelbart anmäla förhållandet till Länsstyrelsen (Kulturmiljölagen 2 kap 10§).

FÖRÄNDRINGAR – PLANFÖRSLAGET – KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Nedan redogörs för förändringar och konsekvenser av planens genomförande samt detaljer i själva planförslaget. Mer information om konsekvenser av planens genomförande fås i bilagan "Miljökonsekvensbeskrivning - Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund".

Planförslaget

Planområdet utgörs av användningsområdet [VT]. Användningen [VT] ges för att möjliggöra utfyllnaden av vatten och utvidga landområdet och på så sätt skapa rundkörningsmöjligheter för trafik till hamnen. Beskrivningen av [VT] är "Hamn, Trafik". Hamn är för områden avsedda för sjötrafik och hamnverksamhet. Trafik är områden för väg- och spårtrafik samt vägreservat. Hela området för [VT] ges egenskapsbestämmelsen [Prickmark] som innebär att marken inte får förses med byggnad.

Inom planområdet finns ingen allmän plats.

Strandskyddet upphävs inom planområdet genom administrativ bestämmelse [Strandskyddet är upphävt].

Naturmiljö

På grund av den fasta botten i utfyllnadsområde 1 (se figur på sidan 2) kommer utfyllnaden att innebära en begränsad och övergående grumling i det närliggande vattenområdet. Utfyllnad i utfyllningsområde 2 sker etappvis genom att sprängstensmassor nedpressas i bottensediment. Grumling till följd av utfyllnad inom utfyllnadsområde 2 bedöms stanna kvar inom det invallade området för att sedan läggas fast.

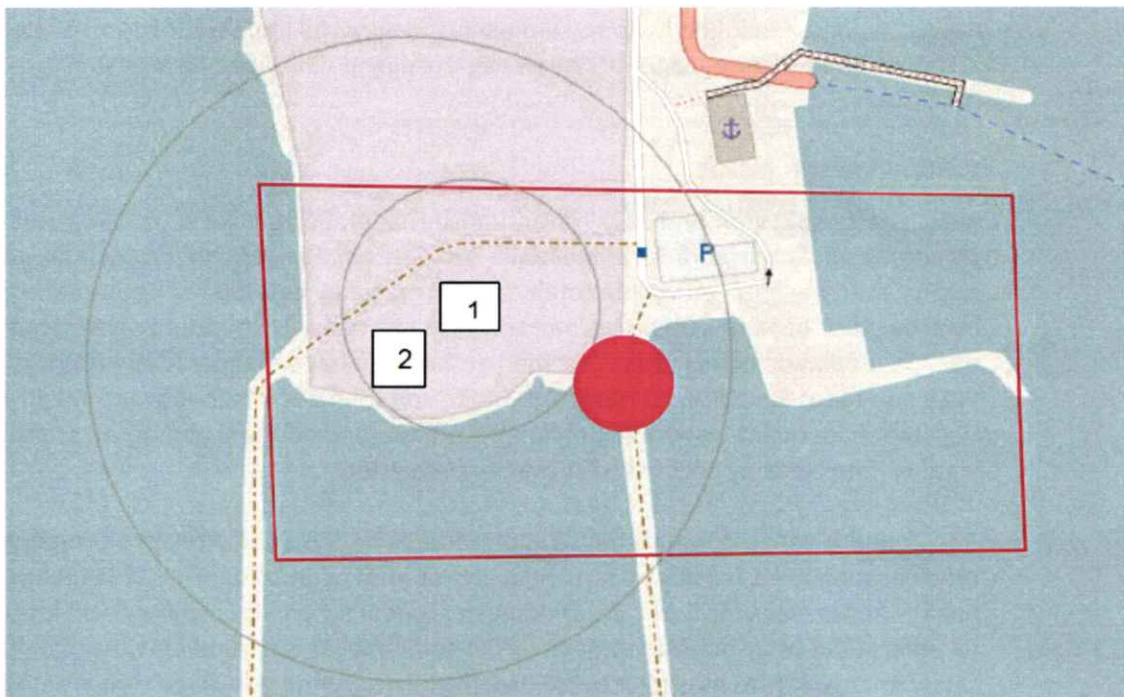
Konsekvenser från sprängsten som fyllmaterial kan medföra kväveföreningar från stenmjöl, men detta bedöms endast ge begränsad geografisk och tidsmässig koncentrationshöjning i vattenmassan.

Den ringa växlighet som finns i området kommer att slås ut till följd av utfyllnaden. Då det inte bedöms finnas några särskilt skyddsvärda arter bedöms konsekvenserna vara ringa.

Bygget av nya körvägar kommer i sig inte att medföra några negativa konsekvenser avseende föroreningar i mark.

Rödlistade arter

Enligt Artportalens databas redovisas tre rödlistade arter väster om planområdet. År 2017 observerades Ängspiärlkor som har rödlistekategori *nära hotad*, se nummer 1 i bild på nästa sida. Nummer 2 i bild på nästa sida avser fynd av Lappsparv och Vinterhämping, båda med en rödlistekategori som *sårbar*, dessa observerades år 2016.

Skärmutklipp som visar utsökningsområdet (röd rektangel) av rödlistade arter i Artportalens databas. Verksamhet för vattenutfyllnad illustreras med röd prick.

De tre upptagna arterna Ängspioplärka, Vinterhämling samt Lappsparv bedöms inte påverkas då de inte återfanns i direkt anslutning till planerad verksamhet.

Påverkan på mark och vatten

Enligt VISS databas5, är Fjärdgrundsområdet SE633870-202230 en vattenförekomst under förändring. Fjärdgrundsområdet har enligt VISS fått bedömningen (år 2017-02-03), ekologisk status som måttlig. Motiveringen till bedömningen baseras på att växtplankton har god status men förekomst av främmande arter har en måttlig status vilket ger den sammanvägda statusen, måttlig. Kemisk status bedöms enligt VISS uppnår ej god vilket beror på exploatering som innebär överskridande av gränsvärden för kvicksilver samt PBDE.

Kvalitetskravet har beslutats till God ekologisk status 2021, vilket innebär att vattenförekomsten har fått tidsfrist med anledning av osäkerhet kring graden av påverkan och åtgärdsalternativ av vattenpest.

Projektet bedöms inte medföra någon negativ inverkan på möjligheten för vattenförekomsten att uppnå god ekologisk status till år 2021 samt bedöms planerade åtgärder inte medverka till att halter av kemiska ämnen ökar i vattenförekomsten Fjärdgrundsområdet.

Den planerade väggroppen kommer att bestå av sprängsten i grövre dimensioner vilka kommer att läggas ut i vattnet genom ändtippning från lastbil eller dumper och pressas ned i bottensediment. Vägen kommer att hårdgöras genom asfaltering.

Väggroppen kommer att anläggas till nivån med omgivande mark och byggas upp med ett erosionskydd så att den klarar påverkan av vågor och is.

Utfyllnaden kommer att innebära en begränsad och övergående grumling i det närliggande vattenområdet. Vegetation inom det planerade utfyllnadsområdet förekommer i begränsad omfattning och kommer att slås ut.

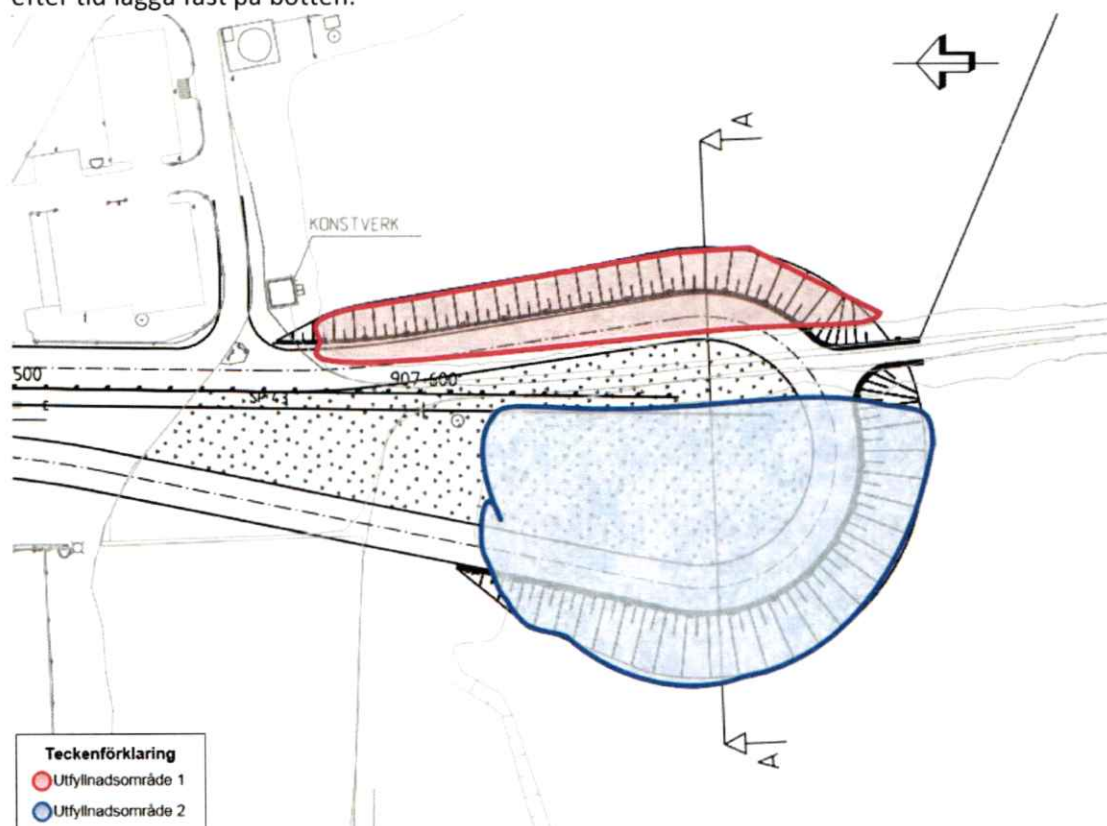
Påverkan på vattenmiljön bedöms sammanfattningsvis bli liten. Det bedöms av den anledningen inte finnas något behov av begränsningar när i tiden på året som arbetena helst bör utföras.

Vattenkvalitet

Recipient för sökt verksamhet är Fjärdgrundsområdet, Bottenviken. Vattendjupet i det planerade utfyllnadsområdet är mellan 2–3 m. Det område som blir föremål för utfyllnad med sprängsten uppgår till en yta om totalt ca 8000 m² varav ca 2300 m² ligger utanför befintlig invallning och benämns utfyllnadsområde 1 (se bild nedan). Området är kraftigt påverkat av tidigare utfyllnader som gjorts i takt med att hamnen har expanderat ytmässigt. Vattenområdet ägs av Umeå Hamn AB. Umeå kommun har rådighet över marken genom avtal. Vegetation inom det planerade utfyllnadsområdet förekommer i begränsad omfattning och bedöms inte bestå av några särskilt skyddsvärda arter.

Den grumling som sker vid planens genomförande bedöms vara liten och övergående i utfyllnadsområde 1 (se bild nedan). Sökt verksamhet bedöms därför inte innebära någon negativ konsekvens för fisket. Bedömningen grundar sig på att Lövä bys fiskevatten återfinns på ett avstånd öster om planerade åtgärder som innebär att grumlingen har övergått. Planerad siltskärm som åtgärd möjliggör också en kontroll av grumlingen. Även runt arbetsområdet för Kustbevakningens kaj kommer siltskärmar att sättas upp.

Grumlingen i utfyllnadsområde 2 (se bild nedan) bedöms finnas kvar inom invallningen och efter tid lägga fast på botten.

Figur som visar utfyllnadsområdena. Bild från MKB – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund.

Gator, trafik och järnväg

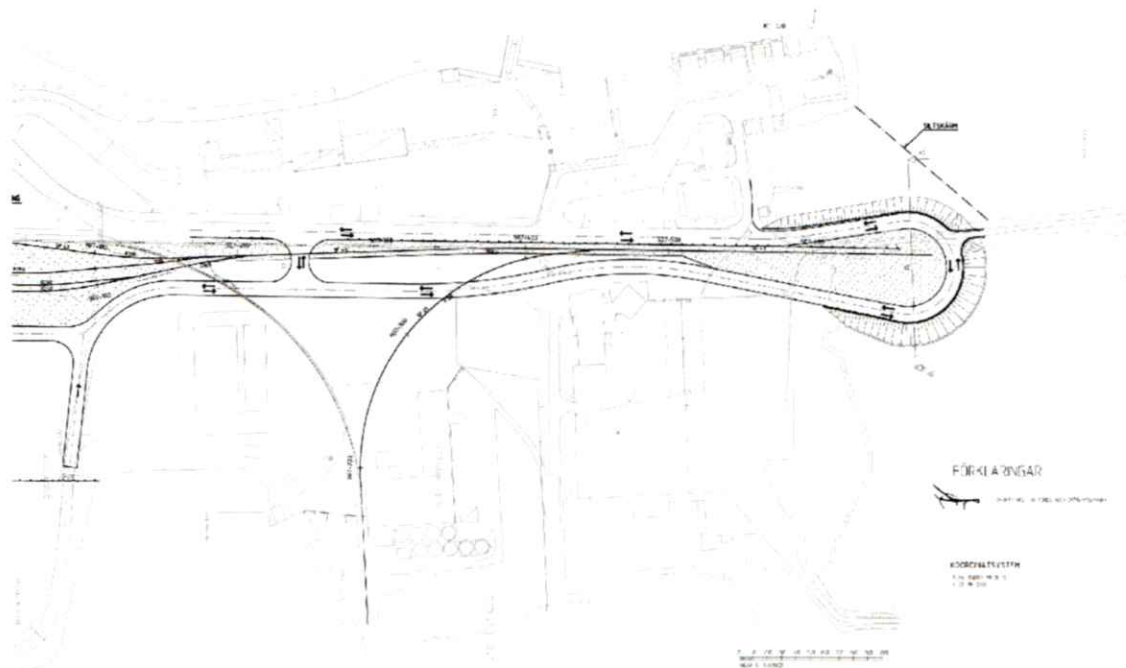
Området nås i dagsläget via E12/Blå vägen (även kallad Holmsundvägen). E12/Blå vägen slutar vid hamnen i Holmsund. E12 har statlig väghållare.

Trafiken till planområdet är yrkestrafik till verksamheterna i hamnen samt passagerare med färjetrafiken. Planförslaget bedöms inte medföra ökad trafikmängd.

Ingen separat gång- och cykelväg finns fram till hamnområdet i dagsläget. Gång- och cykeltrafik trafikerar i dagsläget körbanan för bil.

Järnvägen går idag fram till norra delen av planområdet. Järnvägsspåren inom hamnområdet är kommunala. Vid genomförande av detaljplanen förlängs spårens sträckning och rundkörning för motorfordon möjliggörs (se bild nedan).

Parkering i området påverkas eller förändras inte av denna detaljplan.

Ritning över föreslagen trafiklösning (spår för järnväg) för området. Framtagen av WSP Samhällsbyggnad för Umeå Hamn och Umeå kommun.

Järnvägens sträckning i dagsläget (markerat med mörkgrått). Källa: NVDB (Nationella vägdatan), Trafikverket

Kollektivtrafik

Länstrafiken i Västerbotten (Linje 123) trafikerar hamnen i Holmsund. Bussförbindelser finns även för passagerare som reser mellan Umeå-Vasa.

Parkering

Parkeringsplats för kort- och långtidsparkering finns beläget invid färjetterminalen. Detaljplanen medför ingen utökad parkering i området.

Buller

Fordon som används under planerade utfyllnadsåtgärder kan orsaka buller och utsläpp till luft. De aktiviteter som ger upphov till mest buller kommer att förläggas under dagtid. Det buller som kan uppstå från maskiner som används vid utfyllnadsarbetet bedöms vara av tillfällig karaktär.

För att minska buller och utsläpp till luft kommer transporterna planeras med syftet att minska antalet transporter. Vid arbeten i eller i omedelbar närhet till vattenområde ska fordon och arbetsmaskiner i görligaste mån använda drivmedel och oljor som är miljöklassade.

Genomförandet av detaljplanen bedöms inte medföra förhöjda bullernivåer på längre sikt.

Luftkvalitet

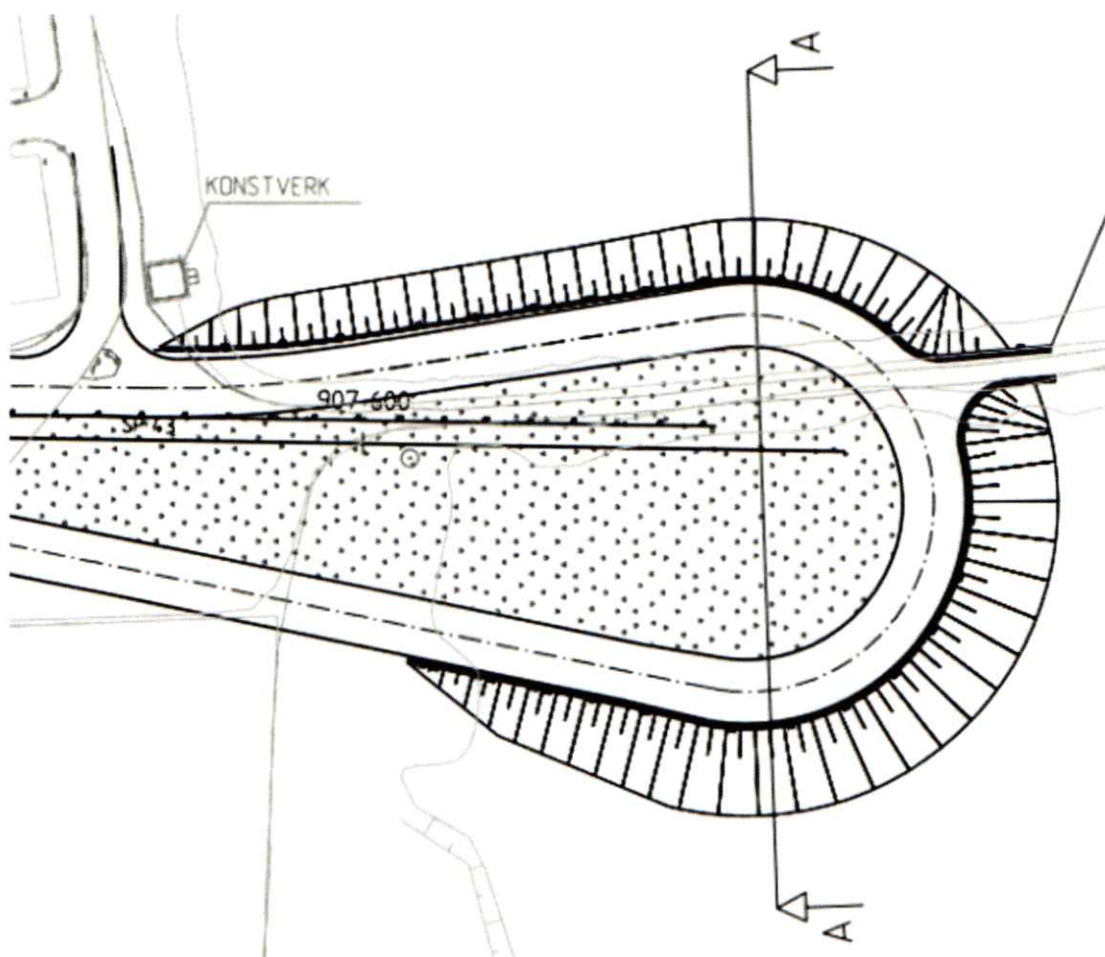
Utsläpp till luft tillkommer från maskiner i samband med anläggning. Vid utfyllnadsarbetena kommer användning av maskiner att bidra med utsläpp av bland annat kväveoxider. Små utsläpp till luften kommer ske men bedöms vara av försumbar betydelse.

För att minska utsläpp till luft och buller kommer transporter planeras med syftet att minska antalet transporter. Vid arbeten i eller i omedelbar närhet till vattenområde ska fordon och arbetsmaskiner i görligaste mån använda drivmedel och oljor som är miljöklassade.

Kulturmiljö och landskapsbild

Den planerade utfyllnaden planeras i hamnen i Holmsund (Hillskär) som är ett ianspråktaget område till förmån för Umeå hamn. Omgivningen är industripräglad och de aktiviteter som pågår i området är förknippade med transport och lagring i första hand. Landskapet är öppet och i stor grad asfalterad eller belagd med grus. Cirka 320 meter längre ut på udden finns ett vindkraftsverk och vidare cirka 750 meter längre ut på udden ytterligare två vindkraftsverk.

Konstverket "Plats Nord 63 ° 40, '8 Ost 20 ° 20, '6" av Mats Caldeborg som utgör en del av projektet konstvägen Sju älvar finns i anslutning till projektets område (se bild nedan).

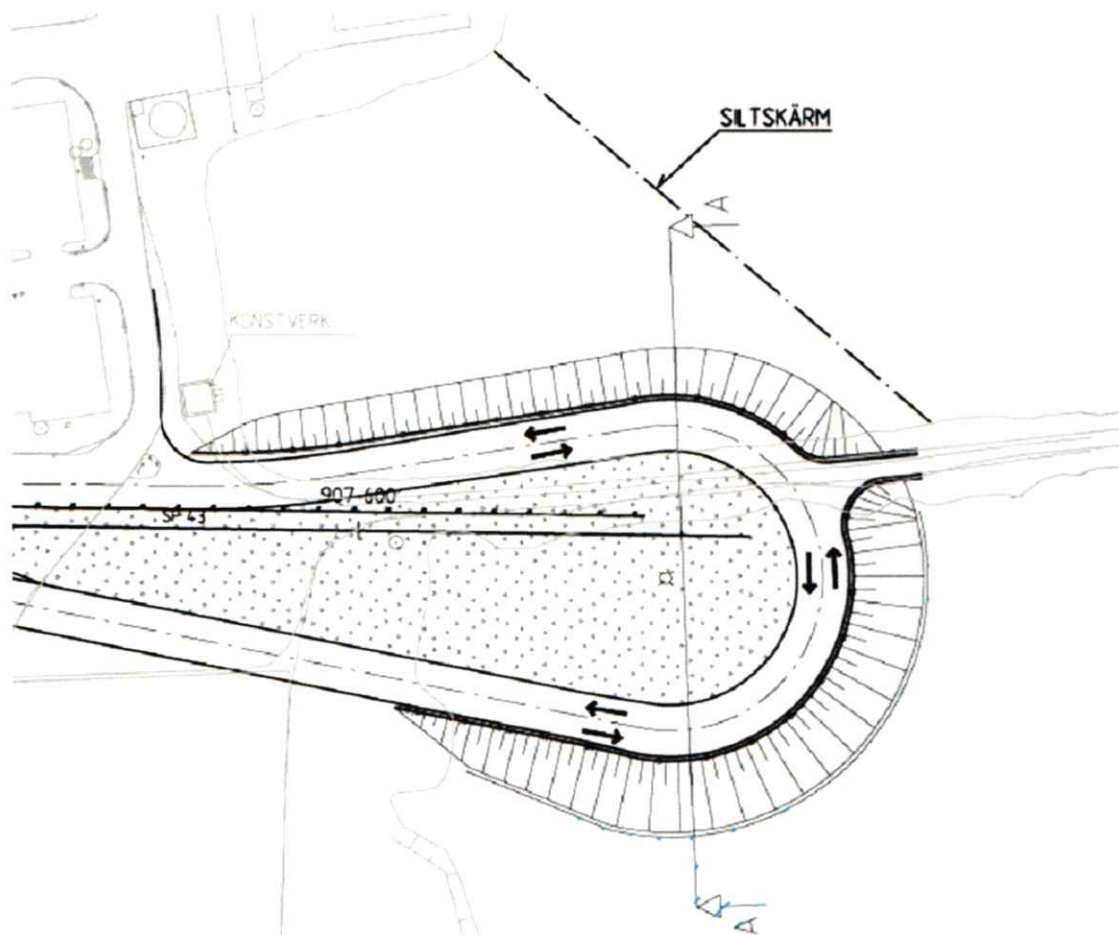
Konstverkets lokalisering i förhållande till utfyllnad. Bild från MKB – Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund.

Sökt verksamhet innebär en förändring av landskapsbilden men bedöms vara av lokal karaktär och inte påverkas nämnvärt. Planerad ny spår- och vägdragning kommer att hamna nära konstverket men kommer inte påverka rent fysiskt.

Skyddsåtgärder

Sökanden planerar att anlägga en siltskärm utanför utfyllnadsområde 1 som en skyddsåtgärd för att kontrollera grumlingen (se figur nedan). En provtagningspunkt föreslås för att kontrollera grumlingen.

Påverkan på vattenmiljön bedöms bli liten då åtgärderna sker under en kort period samt i det större området (utfyllnadsområde 2) inom befintlig invallning. Det bedöms av den anledningen inte finnas något behov av begränsningar när i tiden på året som arbetena helst bör utföras och inte heller någon skyddsåtgärd.

Redovisning av skyddsåtgärd (siltskärm) för utfyllnadsområde 1. Figuren visar siltskärmens placering. Bild från MKB - Utfyllnad i havet vid Umeå hamn, Holmsund

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Genomförandet av detaljplanen kommer inte innebära någon påverkan på teknisk försörjning genom exempelvis ny anslutning till vatten- och avloppsnät, el-nät och/eller värmeanslutning.

GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Ansvar

Umeå kommun ansvarar för alla åtgärder för utfyllnad i havet och utvidgning av infrastruktur som del av ett projekt finansierat av EU:s strukturfond, vilket utförs tillsammans med fastighetsägaren (Umeå Hamn AB) och INAB (Infrastruktur i Umeå AB).

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem (5) år från laga kraft.

FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Fastigheten Holmsund 2:65 ägs av Umeå Hamn AB och Holmsund 2:1 av Umeå kommun. Inom eller i anslutning till planområdet finns nyttjanderätt för områden i hamnen och vindkraftverk enligt nedan:

Nyttjanderättshavare	
Kvarkenvinden 1 ekonomisk förening	Vindkraftverk
Umeå Energi Ab	Vindkraftverk
Sjöfartsverket	I hamnen
Kustbevakningen	I hamnen
Kvarken Ports Ltd	I hamnen
Havs- och vattenmyndigheten	I hamnen
Brunnsspecialisten	I hamnen
Wasaline	I hamnen
Paltholmsvikens båtklubb	I hamnen
Västerbottens Ornitologiska förening	I hamnen
Konstvägen sju älvar	Plats Nord 63 ° 40, '8 Ost 20 ° 20, '6
Privatperson	Plats Nord 63 ° 40, '8 Ost 20 ° 20, '6

Nyttjanderätten förändras inte av genomförandet av detaljplanen.

Fastighetsreglering

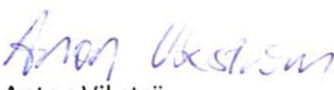
Vid genomförandet av detaljplanen bör det aktuella området för förlängningen av spårvägen föras in i spårområdet för fastigheten Holmsund 2:1 genom fastighetsreglering, vilket sker genom ansökan om lantmäteriförrättning.

MEDVERKANDE

Detaljplanen har tagits fram av Detaljplanering, Umeå kommun med hjälp av Anton Vikström, Tyréns AB.

Detaljplanering, Umeå kommun november 2018

Clara Ganslandt
Planchef, Umeå kommun

Anton Vikström
Samhällsplanerare, Tyréns AB

BILAGA 3 MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

UTFYLLNAD I HAVET VID UMEÅ HAMN, HOLMSUND

2018-04-06

BILAGA 3 MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

UTFYLLNAD I HAVET VID UMEÅ HAMN, HOLMSUND

SÖKANDE

Umeå kommun

KONSULT

WSP Environmental Sverige Sverige

Box 502
901 10 Umeå
Besök: Storgatan 59
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
www.wsp.com

KONTAKTPERSONER

Projektledare INAB

Gunnar Isaksson
070 – 592 46 09
gunnar.isaksson@umea.se.

WSP Environmental

Daniel Johnson
Storgatan 59
901 10 Umeå
daniel.johnson@wsp.com
+46 10 722 68 32

Belinda Norman
Storgatan 59
901 10 Umeå
belinda.norman@wsp.com
+46 10 722 67 92

UPPDRAGSNAMN

Terminal Hillskär

UPPDRAGSNUMMER

10250562

FÖRFATTARE

Belinda Norman

DATUM

2018-03-22

ÄNDRINGSDATUM

2018-04-06

Granskad av

Daniel Johnson

Godkänd av

Daniel Johnson

ICKE-TEKNISK SAMMANFATTNING

Umeå hamn är en viktig knutpunkt för sjöfart, väg och järnväg. Verksamheten expanderar stadigt och det finns stort behov av förbättrade anslutande infrastruktur för möjligheter till ökad nyttjandegrad av befintligt område. Umeå kommun planerar därför att anlägga en ny terminal i den del av hamnen som kallas Hillskär. Syftet med terminalen är att öka järnvägens konkurrenskraft genom att öka hamnens multimodala funktioner, dvs möjliggöra nya transportmönster, där främst sjöfart och järnväg kan öka sin kapacitet för samordnade transporttjänster. Förutom den långsiktiga miljöeffekten av ett sådant utvecklat transportmönster så är Umeå hamn sedan år 2012 s.k. Comprehensive Port i det transeuropeiska transportsystemet (TEN) och på sådana hamnar ställs långsiktiga kvalitetskrav bl. a. på järnvägsanslutningarna i hamnarna. Vidare ger terminalen möjlighet att effektivisera redan idag befintliga järnvägstransporter i hamnen genom förbättrade lastnings- och lossningsutrymmen.

Hösten 2015 påbörjade även Trafikverket arbetet med att utreda järnvägssträckan Umeå godsbangård-Holmsund.

För att terminalytorna ska kunna betjänas av elektrifierade tåg samt för att kunna anpassa området för Trafikverkets ombyggnad måste befintliga järnvägsspår byggas om och förlängas söder ut. Detta medför i sin tur att även vägsystemet i området måste byggas om. Bland annat planeras för en möjlighet att köra runt järnvägsspåret där det slutar i söder. Detta innebär att nya landytor behöver tillskapas genom utfyllnader i vattnet; dels behöver utfyllnader ske inom befintliga stenpirar/invallning och dels utanför dessa.

Umeå kommun söker därför tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken för schakt och utfyllnad. Arbetena med utfyllnaden planeras inleda så snart ett eventuellt tillstånd har erhållits.

Syftet med planerad åtgärd är att tillskapa användbara och rationella terminalytor och körvägar i hamnen.

Planerade åtgärder berör Umeå kommuns översiktsplan (ÖPL-09) och bedöms med sökt verksamhet följa syftet i kommunens långsiktiga planering att "rationella terminalfunktioner inom hamnområdet ska säkerställas". Vidare berör verksamheten två detaljplaner; Stadsplan, Umeå uthamnsområde samt Holmsund 2:65 m fl.

Umeå kommun har samrått med de myndigheter, närboende och allmänhet som kan antas bli berörda av planerade åtgärder. Länsstyrelsen har i beslut 2018-01-11 funnit att vattenverksamheten som omfattas av denna ansökan bedöms vara ej betydande miljöpåverkan.

Området i anslutning till planerade åtgärder utgör en del av Umeälvens mynning och avgränsas i söder av Lill-truthällan där hamnens framtida expansionsområde är beläget. På var sida om området finns farleder för fartyg vilka anlöper Umeå hamn. Vattnen kring Umeälvens mynning nyttjas under delar av året för fiske med fasta redskap. På var sida om området finns lotsstation, färjetterminal och övrig hamnverksamhet. En del av planerad utfyllnad ligger inom en befintlig invallning med en grusad väg som leder ut till tre vindkraftverk.

Bedömda miljökonsekvenser till följd av sökt verksamhet redovisas nedan:

Sökt verksamhet har en positiv inverkan på riksintresset kommunikation och hamn då syftet är att tillskapa användbara och rationella terminalytor och körvägar i hamnen. Planerade åtgärder bedöms inte medföra några konsekvenser för något av riksintressena farled eller yrkesfiske.

En förändring av landskapsbilden kommer att ske efter projektet, men bedöms vara av lokal karaktär och inte påverkas nämnvärt. Planerad ny väg kommer att hamna nära konstverket men behöver inte påverkas rent fysiskt.

Botten vid utfyllnadsområdet bedöms inte ha något riktigt djurliv då det sedan länge är påverkat av hamnens utbyggnad och verksamhet. Vegetation inom det planerade utfyllnadsområdet förekommer i begränsad omfattning men kommer att slås ut.

På grund av den fasta botten i den östra delen av sökt verksamhet kommer utfyllnaden att innebära en begränsad och övergående grumling i det närliggande vattenområdet. Sökanden planerar att anlägga en siltskärm som en skyddsåtgärd för att kontrollera grumlingen närmast åtgärdsområdet. Sökanden åtar sig också att kontrollera grumlingen genom att provta suspenderad substans strax nedströms åtgärdernas läge.

Grumling till följd av schakt och utfyllnad inom den västra delen av utfyllnadsområdet bedöms stanna kvar inom det invallade området för att sedan läggas fast.

Provtagningsresultat ger en uppfattning om att sedimenten inte är förorenade i området för planerade åtgärder. Risken för exponering av föroreningar bedöms därför inte föreligga.

Konsekvenser från sprängsten som fyllmaterial kan medföra kväveföreningar från stenmjöl, men detta bedöms endast ge begränsad geografisk och tidsmässig koncentrationshöjning i vattenmassan.

Väg- och järnvägsbygget kommer i sig inte att medföra några negativa konsekvenser avseende föroreningar i mark.

Sökt verksamhet bedöms inte innebära någon konsekvens för fisket. Bedömningen grundar sig på att de fasta fiskeplatserna återfinns på ett avstånd öster om åtgärdernas område som innebär att grumlingen ska vara övergående. Detta tillsammans med planerad skyddsåtgärd med siltskärm och provpunkt av suspenderad substans.

Vägen i direkt anslutning till planerade åtgärder kommer under perioden av utförandet fortfarande gå att nå, men i begränsad omfattning. Planerad verksamhet bedöms inte påverka båtlivet i området då arbetsområdet är begränsat till att ansluta till befintlig mark.

Fordon som används under planerade åtgärder arbete kan orsaka utsläpp till luft och buller. Vidare kan arbetsfordonen orsaka spill och läckage av drivmedel och oljor till marken i arbetsområdet samt i havet där utfyllnaden planeras. Utsläpp till luft i samband med anläggning bedöms vara av försumbar betydelse och det buller som kan uppstå från maskiner som används vid utfyllnadsarbetet bedöms vara av tillfällig karaktär. I samband med utfyllnadsarbetena kommer användning av maskiner att bidra med utsläpp av bland annat kväveoxider.

Sammanfattningsvis väntas vattenverksamheten kopplat till sökt verksamhet med schakt och fyllningar främst innebära miljökonsekvenser för naturmiljön i form av kortvarig och övergående grumling i berörda vattenmassor där den blir något större inom invallningen. Inga särskilt skyddsvärda arter bedöms påverkas.

Sökt verksamhet bedöms därmed inte påverka möjligheten att uppnå fastställda miljö kvalitetsnormer eller stå i strid med bedömt relevanta miljömål. Därmed bedöms verksamheten vara förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

INNEHÅLL

1	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	7
2	ORIENTERING	8
2.1	BAKGRUND	8
2.2	ANSÖKAN	10
2.3	PLANFÖRHÅLLANDEN	10
2.4	VATTENDOMAR	11
2.5	OMGIVNINGEN	11
3	SYFTE OCH AVGRÄNSNINGAR	13
3.1	SYFTE	13
3.2	AVGRÄNSNINGAR	13
4	ALTERNATIVA LOKALISERINGAR	14
4.1	SÖKT VERKSAMHET	14
4.2	ALTERNATIV LOKALISERING	14
4.3	NOLLALTERNATIV	14
5	SAMRÅD OCH KONTAKTER	15
6	MILJÖMÅL, MILJÖKVALITETSNORMER OCH ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER	16
6.1	MILJÖMÅL	16
6.2	MILJÖKVALITETSNORMER	17
6.2.1	Kustvatten	17
6.2.2	Fisk och musselvatten	17
6.3	ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER	18
7	TEKNISK BESKRIVNING	20
7.1	BOTTEN OCH SEDIMENT	20
7.2	GENOMFÖRANDE AV SÖKT VERKSAMHET	22
7.2.1	Schakt	22
7.2.2	Utfyllnad	22
7.2.3	Övrigt	23
8	MILJÖKONSEKVENSER	24
8.1	RIKSINTRESSEN	24
8.1.1	Förutsättningar	24
8.1.2	Konsekvenser	24
8.1.3	Skyddsåtgärder	24
8.2	LANDSKAPSBILD OCH KULTURMILJÖ	25
8.2.1	Förutsättningar	25
8.2.2	Konsekvenser	25
8.2.3	Skyddsåtgärder	25

8.3	NATURLJÖ	25
8.3.1	Förutsättningar	25
	Vatten	25
	Mark	26
	Fåglar och andra arter	26
8.3.2	Konsekvenser	27
8.3.3	Skyddsåtgärder	27
8.4	PÅVERKAN PÅ FISKE	28
8.4.1	Förutsättningar	28
8.4.2	Konsekvenser	29
8.4.3	Skyddsåtgärder	29
8.5	FÖRORENINGAR SEDIMENT	29
8.5.1	Förutsättningar	29
8.5.2	Konsekvenser	29
8.5.3	Skyddsåtgärder	29
8.6	REKREATION OCH FRILUFTSLIV	29
8.6.1	Förutsättningar	29
8.6.2	Konsekvenser	29
8.6.3	Skyddsåtgärder	30
8.7	PÅVERKAN UNDER BYGGTID	30
8.7.1	Konsekvenser	30
8.7.2	Skyddsåtgärder	30
9	SAMLAD BEDÖMNING	31
9.1	MILJÖKONSEKVENSER	31
9.2	UPPFÖLJNING OCH KONTROLL	31

BILAGOR

Bilaga 1	Översiktsplan
Bilaga 2	Samrådsredogörelse
Bilaga 3	Länsstyrelsens beslut om ej miljöpåverkan
Bilaga 4	Karta över Lövä byamäns fiskevatten

1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Nedan i Tabell 1 redovisas sökandes administrativa uppgifter.

Tabell 1 Administrativa uppgifter.

Sökande	Umeå kommun
Organisationsnummer	212000-2627
Adress	Skolgatan 31A
telefon	090-16 10 00
e-postadress	umea.kommun@umea.se
Kontaktperson	Gunnar Isaksson 070 – 592 46 09 gunnar.isaksson@umea.se
Koordinater	SWEREF 99 TM X Y
Delområde 1	7072285,000, 763844,000
Delområde 2	7072322,000, 763892,000
Fastighetsbeteckning och fastighetens adress	Holmsund 2:65, Umeå hamn 9013 32 Holmsund

2 ORIENTERING

2.1 BAKGRUND

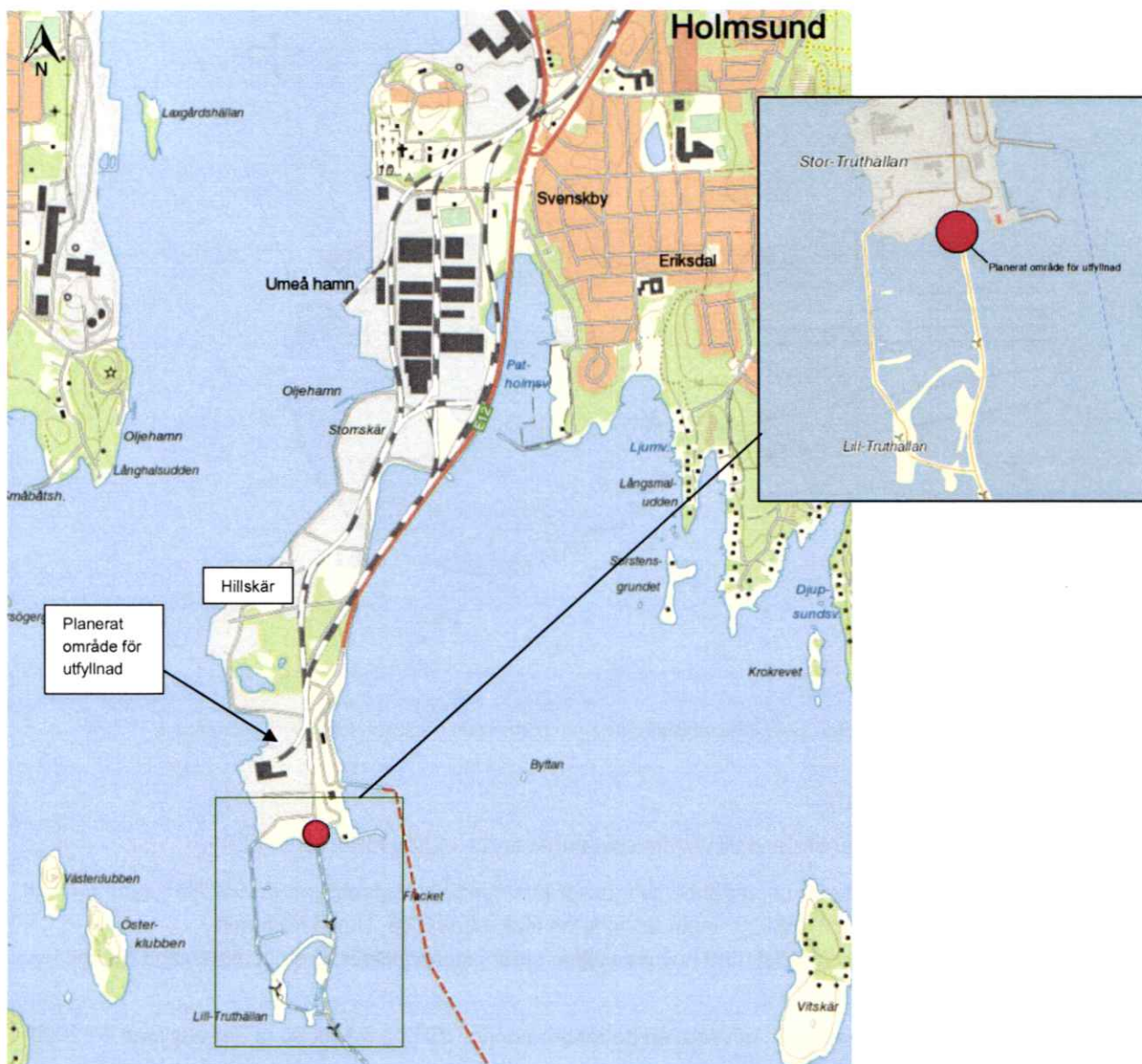
Umeå hamn är en viktig knutpunkt för sjöfart, väg och järnväg. Verksamheten expanderar stadigt och det finns stort behov av förbättrade anslutande infrastruktur för möjligheter till ökad nyttjandegrad av befintligt område.

Umeå kommun planerar att anlägga en ny terminal i den del av hamnen som kallas Hillskär, se Figur 1. Syftet med terminalen är att öka järnvägens konkurrenskraft genom att öka hamnens multimodala funktioner, dvs möjliggöra nya transportmönster, där främst sjöfart och järnväg kan öka sin kapacitet för samordnade transporttjänster. Förutom den långsiktiga miljöeffekten av ett sådant utvecklat transportmönster så är Umeå hamn sedan år 2012 s.k. Comperhensive Port i det transeuropeiska transportsystemet (TEN) och på sådana hamnar ställs långsiktiga kvalitetskrav bl.a. på järnvägsanslutningarna i hamnarna. Vidare ger terminalen möjlighet att effektivisera redan idag befintliga järnvägstransporter i hamnen genom förbättrade lastnings- och lossningsutrymmen.

Svenska staten har ansett det nödvändigt och brådskande att öka motsvarande kapacitet och Tillväxtverket beslutade därför i augusti år 2015 att delfinansiera nämnd terminalanläggning. Därefter har Europakommissionen i augusti 2016 godkänt svenska statens beslut ur statsstödsperspektiv.

Hösten 2015 påbörjade även Trafikverket arbetet med att utreda järnvägssträckan Umeå godsbangård-Holmsund, en sträcka som har stora brister och utvecklingsbehov.

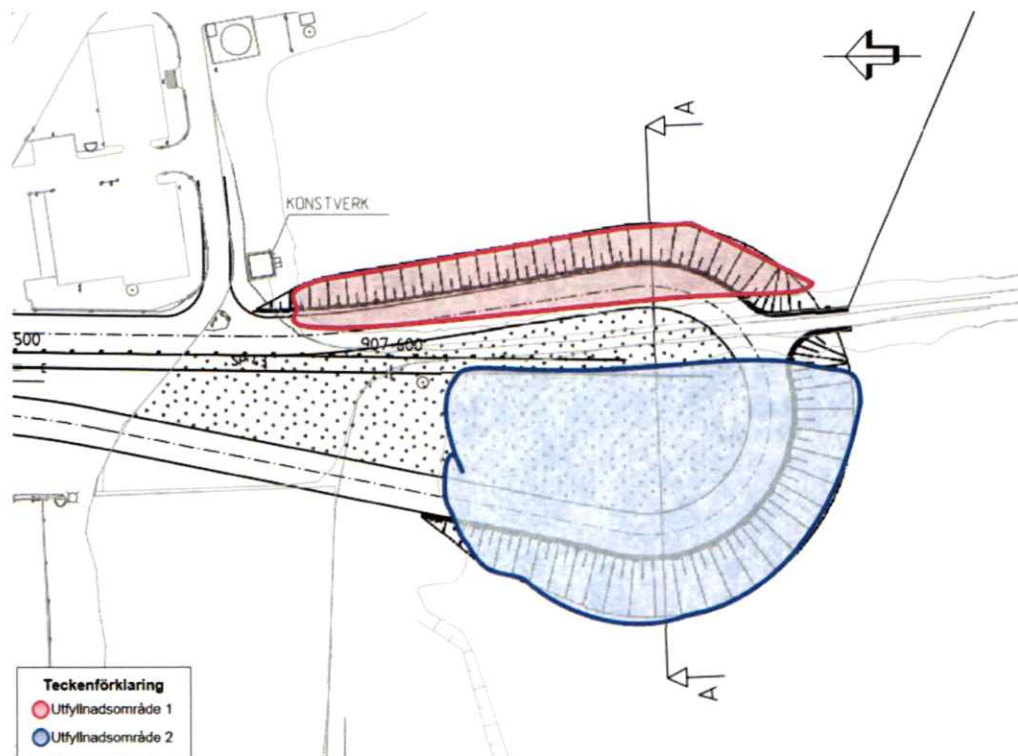
För att terminalytorna ska kunna betjänas av elektrifierade tåg samt för att kunna anpassa området för trafikverkets ombyggnad måste befintliga järnvägsspår byggas om och förlängas söder ut. Detta medför i sin tur att även vägsystemet i området måste byggas om. Bland annat planeras för en möjlighet att köra runt järnvägsspåret där det slutar i söder. Detta innebär att nya landytor behöver tillskapas genom utfyllnader i vattnet; dels behöver utfyllnader ske inom befintliga stenpirar/invallning och dels utanför dessa, se planerat utfyllnadsområde i Figur 1. Översiktsplan för den planerade trafiklösningen i området och utfyllnadsområdet redovisas i Bilaga 1 där även sektion av utfyllnaden redovisas.

Figur 1 Översiktskarta, röd prick avser planerat område för utfyllning. © Länsstyrelsens WebbGIS

Vidare i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) kommer utfyllnaden markerat i rött nedan i Figur 2 benämnas som **utfyllnadsområde 1**.

Området för utfyllnad markerat i blått benämns som **utfyllnadsområde 2**.

Figur 2 Rödmarkerat område avser **utfyllnadsområde 1** och blåmarkerat område avser **utfyllnadsområde 2**.

2.2 ANSÖKAN

Umeå kommun söker tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap miljöbalken att:

- Utföra schakt för upptagande av massor bestående huvudsakligen av silt till en sammanlagd mängd av ca 17 500 m³ inom fastigheten Holmsund 2:65, Umeå kommun.
- Utfyllnad av området med huvudsakligen sprängstensmassor till en sammanlagd mängd av 49 000 m³.

Planerad utfyllnad beräknas påverka en bottenarea om ca 20 000 m² (8000 m² för utfyllnad + 12000 m² kvittblivningsområde).

Arbetena med utfyllnaden planeras inleda så snart ett eventuellt tillstånd har erhållits.

2.3 PLANFÖRHÅLLANDEN

Umeå kommuns översiktsplan (ÖPL-98) anger att utrymmen för rationella terminalfunktioner inom hamnområdet ska säkerställas¹. Ansökan bedöms med sökt verksamhet följa syftet i kommunens långsiktiga planering.

Den planerade utfyllnaden berör två detaljplaner. I väster berörs Stadsplan, Umeå uthamnsområde, aktbeteckning 2480K-P85/1974, laga kraftdatum 1974-05-13. Av denna följer att den del av utfyllnadsområdet är betecknat med ändamålet "U – Upplag".

I öster berörs detaljplan Holmsund 2:65 m fl med aktbeteckning: 2480K-P03/188, laga kraft datum 2003-06-04. Av denna följer att utfyllnadsområdet delvis har ändamålet "V – Hamn" och delvis "W – Öppet vattenområde". För den sistnämnda detaljplanen har ett ärende om ändring av detaljplanen initierats, BN 2017/01930-3.

¹ <http://www.umea.se/download/18.6cb02deb13d3f84af7a7b5e/1363615868424/%C3%96PL98.pdf> Sid 92, Åtkomst 2017-12-21

2.4 VATTENDOMAR

Umeå hamn består av vattenområden som successivt över åren fyllts ut och som tillståndsprövats.

Gällande Utfyllnadsområde 2, skedde en tillståndsprövning som beviljades tillstånd år 2006 att fylla hela området mellan pirarna med ca 430 000 m³. Verksamheten skulle påbörjas inom tre år och vara avslutade inom tio år från laga kraft vunnen dom, vilket var 2006-07-21. Arbetet påbörjades, men slutfördes inte inom den i domen stipulerade tiden varför Umeå Hamn ansökte hos Mark- och miljödomstolen om förlängde provotid år 2014 (M 2550-14). Ansökan beviljades dock inte och detta tillstånd har därmed fallit.

Hela det aktuella vattenområdet berörs inte av några vattendomar som är av intresse för denna provning. För hamnverksamheten finns tillstånd meddelat 2000-12-19 av länsstyrelsen.

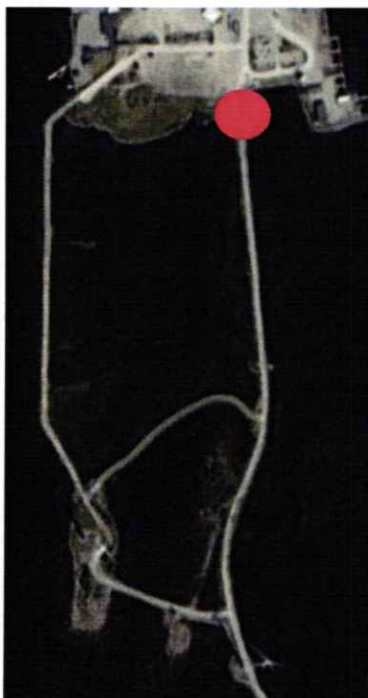
Avseende andra områden inom Umeå hamn meddelades den senaste tillståndsdomen av mark- och miljödomstolen 2011-10-14 då Umeå Hamn AB fick tillstånd till att muddra och fylla ut för landutbyggnad.

2.5 OMGIVNINGEN

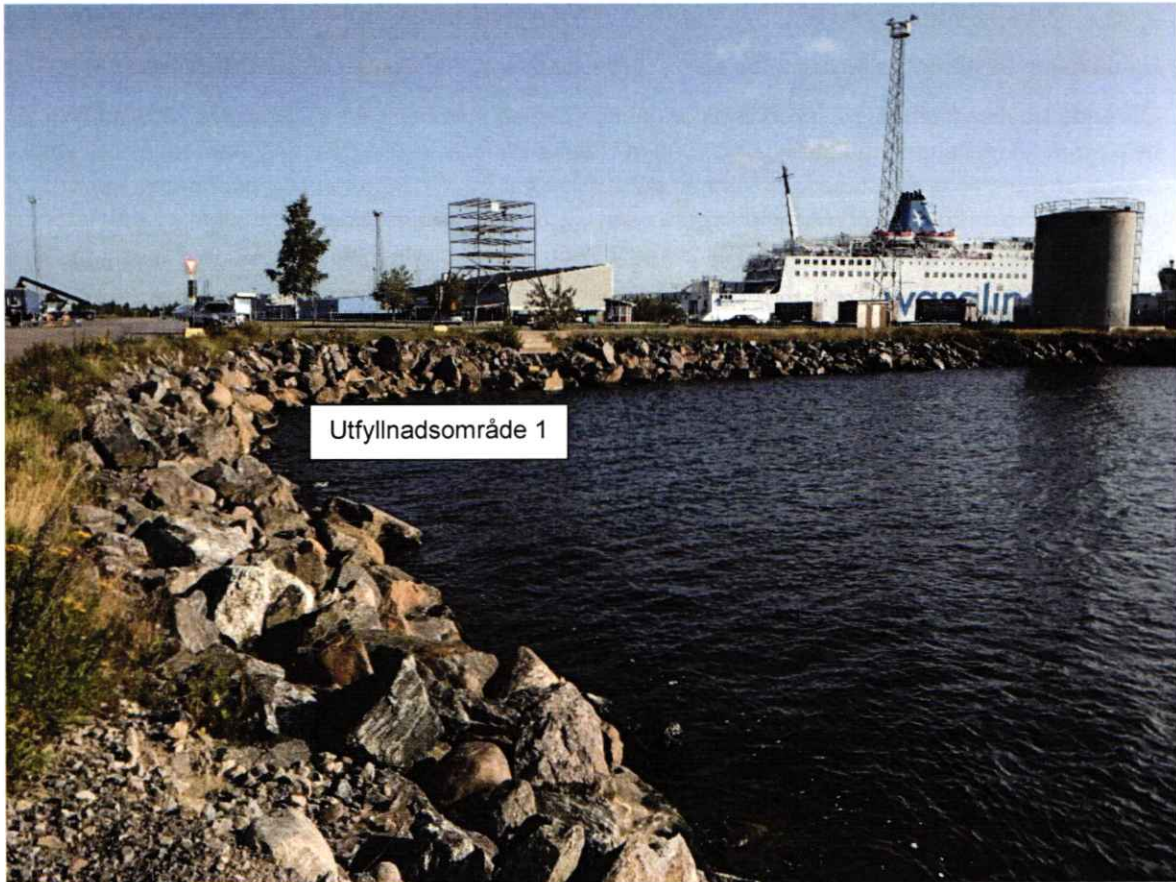
Området utgör del av Umeälvens mynning och avgränsas i söder av Lill-truthällan där hamnens framtida expansionsområde är beläget. På var sida om området finns farleder för fartyg vilka anlöper Umeå hamn. Vattnen kring Umeälvens mynning nyttjas under delar av året för fiske med fasta redskap. På var sida om området finns lotsstation, färjeterminal och övrig hamnverksamhet.

Utfyllnadsområde 2 ligger inom en befintlig invallning med en grusad väg som leder ut till tre stycken vindkraftverk. Invallningen kan ses i Figur 5.

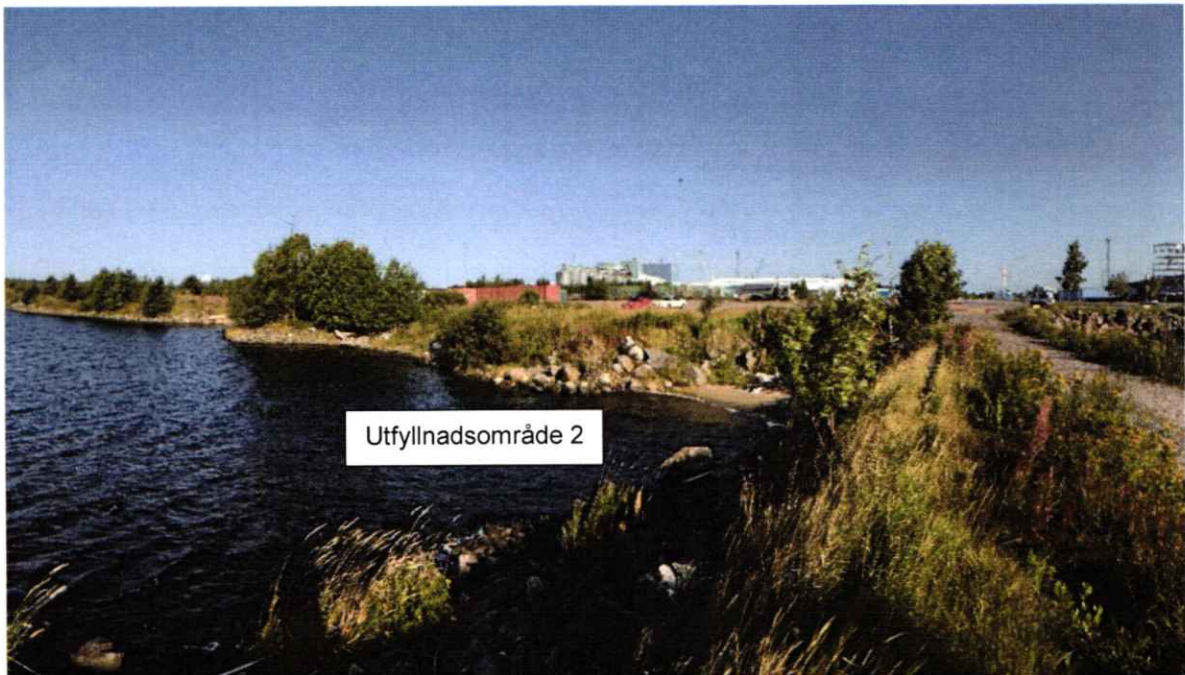
Befintlig omgivning i direkt anslutning till planerad utfyllnad kan ses i Figur 4 och Figur 5 nedan.

Figur 3 Befintlig invallning i förhållande till planerad verksamhet (röd prick). © www.hitte.se

Figur 4 Befintlig omgivning för planerad utfyllnad.

Figur 5 Befintlig omgivning i område för utfyllnad.

3 SYFTE OCH AVGRÄNSNINGAR

3.1 SYFTE

Syftet med planerad åtgärd är att tillskapa användbara och rationella terminalytor och körvägar i hamnen.

Syftet med miljökonsekvensbeskrivningen, MKB:n, är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekterna som den planerade verksamheten kan medföra på:

- Människor, djur, växter, mark, vatten, luft, klimat, landskap och kulturmiljö,
- Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt,
- Annan hushållning med material, råvaror och energi.

3.2 AVGRÄNSNINGAR

En avgränsning av innehållet i MKB:n innebär en fokusering på väsentliga frågor och aspekter som ska konsekvensbedömas. De aspekter som beskrivs och bedöms i denna MKB är: riksintressen, naturmiljö, påverkan på fiske, föroreningar i sediment, landskapsbild och kulturmiljö, rekreation och friluftsliv samt påverkan under byggtid. Konsekvenser för miljömål och miljö kvalitetsnormer beskrivs.

Geografiskt har konsekvensbedömningen i huvudsak avgränsats till det område som är direkt berört av planerad verksamhet, dvs den yttersta delen av Hillskär. Inklusive vattenområdet närmast planerad utfyllnad.

4 ALTERNATIVA LOKALISERINGAR

4.1 SÖKT VERKSAMHET

Som en del av de nya terminalytorna på Hillskär måste dessa kunna betjänas av elektrifierade tåg vilket medför att befintliga järnvägsspår måste byggas om och förlängas söder ut. Detta medför i sin tur att även vägsystemet i området måste byggas om. Bland annat planeras en transportväg runt järnvägsspåret i söder för att klara behovet av specialtransporter med hög höjd och längd.

Nya landytor planeras därför att tillskapas genom utfyllnader i vattnet. Dels planeras schakt och utfyllnader ske inom befintlig invallning och dels utanför denna och tillstånd söks för denna vattenverksamhet.

4.2 ALTERNATIV LOKALISERING

Undersökning har gjorts för att utreda om en sektion med höj- och sänkbar kontaktledning vid en vägövergång kan vara ett alternativ till att inte fylla ut i havet för aktuell rundkörning, men den fria höjden blir inte tillräcklig för de transporter som kan bli aktuella och denna lösning har därför inte konstaterats vara möjlig.

4.3 NOLLALTERNATIV

Nollalternativet är ett jämförelsealternativ som avser situationen om planerad verksamhet i enlighet med ansökan inte genomförs.

Ett nollalternativ innebär således att hamnen i framtiden inte kan tillgodose regionens behov av multimodala transporttjänster i den omfattning som bedöms bli möjlig med sökt verksamhet. Dvs behovet av att kunna nyttja både sjöfart, väg och järnväg på ett hållbart och ekonomiskt konkurrenskraftigt sätt. Nollalternativet skulle därmed innebära att hamnens expansionsmöjligheter begränsas.

5 SAMRÅD OCH KONTAKTER

Umeå kommun har samrått med de myndigheter, närboende och allmänhet som kan antas bli berörda av planerade åtgärder. Samrådsprocessen i sin helhet framgår av samrådsredogörelsen, se Bilaga 2. En sammanfattning av de yttranden som framkom under samråd redovisas kortfattat i Tabell 2 nedan (yttranden i sin helhet kan ses i Bilaga 2).

Tabell 2 Sammanfattning av inkomna yttranden.

Myndigheter, organisationer, föreningar, verksamhetsutövare	Yttrande
Länsstyrelsen Västerbotten	<ul style="list-style-type: none"> • Belys påverkan från förlust av bottenareal • Tydligt syfte med utfyllnaden • Provtagning ska ske avseende markföroreningar • Om sediment är förorenat ska beskrivning av lämpliga försiktighetsmått beskrivas
Miljö- och hälsoskydd Umeå kommun	<ul style="list-style-type: none"> • Ta hänsyn till synergieffekter • Sediment ska undersökas med avseende på föroreningar • vilka massor som ska användas vid utfyllnaden • utfyllnad bör undvikas under den biologiskt aktiva perioden på året • Skydd mot grumling ska användas främst i utfyllnadsområde 1. • Beskriv om utfyllnaden ska ske vid ett tillfälle eller vid återkommande tillfällen
Sjöfartsverket	Teknisk information gällande sjöfart ska framgå.
Umeå Energi	Säkerställa tillgänglighet till närliggande vindkraftverk
Obbola fisk AB	Förväntningar på att fisket inte påverkas negativt under fiskeperioden 2018 och framåt.

Redovisade yttranden har beaktats i Kapitel 7, Teknisk beskrivning samt Kapitel 8, Miljökonsekvenser.

Länsstyrelsen har i beslut 2018-01-11 (Ärendebeteckning 531-10914-2017) funnit att vattenverksamheten som omfattas av denna ansökan bedöms vara ej betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsens beslut redovisas i Bilaga 3.

6 MILJÖMÅL, MILJÖKVALITETSNORMER OCH ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER

6.1 MILJÖMÅL

I Sverige finns 16 antagna nationella miljö kvalitetsmål². Dessa skall vara vägledande vid fysisk planering och projektering. I Västerbotten har regionala miljö mål³ antagits för 2014-2020. Målen följer i stort de nationella miljö målen med preciseringar och etappmål. De regionala miljö målen tillsammans med de nationella miljö målen ligger till grund för de kommunala miljö målen⁴. För den ansökta verksamheten bedöms tre miljö mål (se Tabell 3) beröras av miljö aspekter angivna i avsnitt 8.

Tabell 3 Nationella, regionala och lokala miljö mål som anses vara relevanta för sökt verksamhet. I tabellen redovisas en definition av relevanta miljö mål samt bedömning av måluppfyllelse.

Miljö mål	Definition av miljö mål	Bedömning av måluppfyllelse
<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård</p> 	<p>Nationellt miljö mål: "Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar."</p> <p>Regionalt miljö mål: "Målet är att Västerbottens kust- och havsområde har en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden och brackvattenmiljöns ekologiska funktion bevaras."</p> <p>Lokalt miljö mål: "Allmänhetens tillgänglighet till kustens strandlinje ska inte minska."</p>	<p>I direkt anslutning till utfyllnaden kommer grumling ske för att vara övergående i samband med den kraftiga utspädning som sker i havet. Effekterna bedöms vara av kortvarig natur och gradvis minska efter att arbeten har slutförts. Åtgärden bedöms därför ej stå i strid med gällande miljö mål.</p> <p>Eftersom att området för utfyllnad inte bedöms utgöra lek område för fisk påverkas inte miljö målet negativt.</p> <p>Vägen mellan utfyllningsområde 1 och 2 kommer fortsättningsvis finnas tillgänglig.</p>
<p>God bebyggd miljö</p> 	<p>Nationellt miljö mål: Miljö målet definieras enligt riksdagen som att "städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljö anpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas".</p> <p>Regionalt miljö mål: Minst 50 % av ny tillkommande bebyggelse fram till år 2012 ska ske genom komplettering av befintlig bebyggelse och resterande del genom byggande i ny exploateringsområden.</p> <p>Lokalt miljö mål Avfallshanteringen ska planeras utifrån ett regionalt tänkande.</p>	<p>I samband med arbetet med planerade åtgärder kan tillfälligt buller uppstå. Sökt verksamhet bedöms främja en ökad tillgänglighet till förmån för hamnverksamhet. Påverkan bedöms endast vara tillfällig och därmed vara i linje med miljö målet god bebyggd miljö.</p>

² <https://www.miljomal.se/Miljomalen/> Åtkomst 2017-08-08

³ <http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/Sv/miljo-och-klimat/miljomal/Pages/default.aspx> Åtkomst 2017-08-08

⁴ <http://www.umea.se/download/18.2aeb902411d30c9e460800015040/1361887845126/Milj%C3%B6m%C3%A5l.pdf> Åtkomst 2017-08-08

<p>Giftrfri miljö</p> 	<p>Nationellt miljömål: "Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna."</p> <p>Regionalt miljömål: "Målet är att miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Vid återvinning av varor och material tas farliga ämnen om hand och kan fasa utifrån produktionskedjan."</p> <p>Lokalt miljömål: "Senast år 2025 är de förorenade områden som enligt rådande kunskapsläge innebär mer än en måttlig risk för människors hälsa och miljö undersökta och vid behov åtgärdade."</p>	<p>Inga halter av organiska ämnen i form av PAH:er har detekterats i sediment. Metallhalterna är låga och under bakgrundshalter. Innanför invallningen kommer schakt i sulfidjord att ske. Denna planeras återläggas under vattenytan. Åtgärderna bedöms därför ej stå i strid med gällande miljömål.</p>
--	--	---

6.2 MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. Avsikten med normerna är att förebygga eller åtgärda miljöproblem, uppnå miljö kvalitetsmålen och att genomföra EG-direktiv.

Enligt 5 kap. miljöbalken ska en miljö kvalitetsnorm ange de föroreningsnivåer eller störningsnivåer som människor kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse eller som miljön eller naturen kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. Normvärden finns för timmar, dygn och år. En miljö kvalitetsnorm anses vara överträdd om minst ett av dessa normvärden överskrids.

Planerade åtgärder bedöms beröra miljö kvalitetsnormer för ytvatten samt fisk och musselvatten.

6.2.1 Kustvatten

Enligt VISS databas⁵, är Fjärdgrundsområdet SE633870-202230 en vattenförekomst under förändring. Fjärdgrundsområdet har enligt VISS fått bedömningen (år 2017-02-03), ekologisk status som *måttlig*. Motiveringen till bedömningen baseras på att växtplankton har god status men förorenade ämnen har en måttlig status vilket ger den sammanvägda statusen, måttlig. Kemisk status bedöms enligt VISS *uppnår ej god* vilket beror på exploatering som innebär överskridande av gränsvärden för kvicksilver samt PBDE.

Kvalitetskravet har beslutats till *God ekologisk status 2021*, vilket innebär att vattenförekomsten har fått tidsfrist med anledning av osäkerhet kring graden av påverkan och åtgärds möjligheter av vattenpest.

Projektet bedöms inte medföra någon negativ inverkan på möjligheten för vattenförekomsten att uppnå god ekologisk status till år 2021 samt bedöms planerade åtgärder inte medverka till att halter av kemiska ämnen ökar i vattenförekomsten Fjärdgrundsområdet.

6.2.2 Fisk och musselvatten

Naturvårdsverket har med hjälp av Havs- och vattenmyndigheterna och länsstyrelserna pekat ut vattenområden som är speciellt viktiga för att upprätthålla fiskbestånden. Fiskvattendirektivet är infogat

⁵ <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA39177335> åtkomst 2017-12-18

i den svenska lagstiftningen genom bland annat förordning om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten (SFS 2001:554). I naturvårdsverkets förteckning över fiskevatten som ska skyddas (NFS 2002:6) omfattas vattenområdet vid Umeälvens mynning av laxfiskevattnen. I bilaga 1 till förordningen listas ämnen vars angivna riktvärden inte får över- eller underskridas annat än om vattnet tillförs ämnena på naturlig väg från omgivande mark.

För parametern uppslammade fasta substanser anges som riktvärde ≤ 25 mg/liter vatten. Riktvärdet får överskridas i fall av exceptionell väderlek eller på grund av särskilda geografiska förhållanden.

I direkt anslutning till utfyllnadsplatsen kan halten uppslammade fasta substanser tillfälligt bli hög. Föreskriften är dock endast tillämplig i Umeälvens mynning och bedöms därmed ej stå i strid med miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

6.3 ALLMÄNNA HÄNSYNSREGLER

Enligt de allmänna hänsynsreglerna 2 kap miljöbalken skall den som avser att bedriva en verksamhet ha kunskap samt vidta de åtgärder och försiktighetsmått som behövs för att skydda människors hälsa och miljö mot skada eller olägenhet. Projektets uppfyllelse av de allmänna hänsynsreglerna redovisas i Tabell 4 nedan.

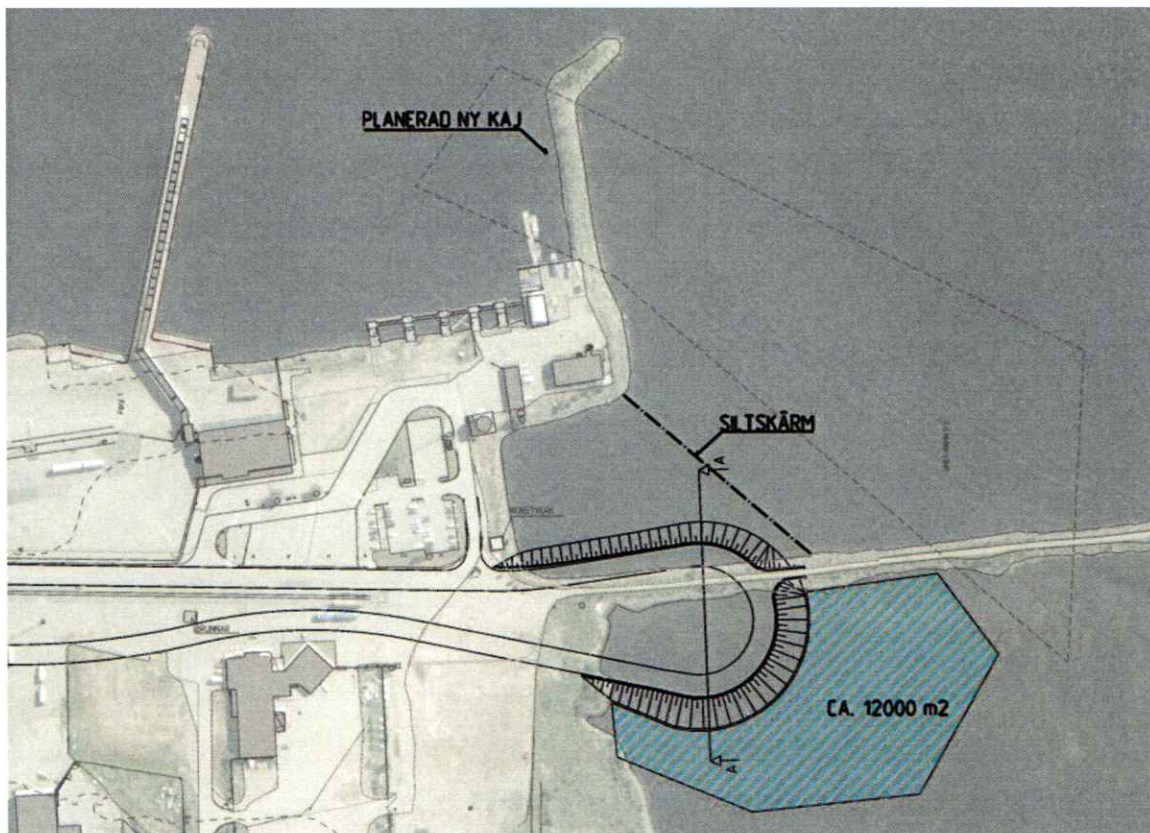
Tabell 4 Projektets uppfyllelse av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap miljöbalken.

Hänsynsregel	Bedömning
<p>Bevisbörderegeln (MB 2:1)</p> <p><i>Innebär att verksamhetsutövaren ansvarar för att visa att verksamheten sker på ett miljömässigt godtagbart sätt i förhållande till hänsynsreglerna.</i></p>	Uppfylls genom vad som framgår av miljökonsekvensbeskrivningen.
<p>Kunskapskravet (MB 2:2)</p> <p><i>Innebär att verksamhetsutövaren i förväg måste inhämta nödvändig kunskap om hur miljön och människors hälsa kan påverkas av verksamheten samt vilka åtgärder som kan begränsa eventuell påverkan.</i></p>	Umeå kommun har genom egen personal och genom att anlita konsulter tillräcklig kompetens för den tillståndssökta vattenverksamheten. Vidare kommer sökanden att noga förvissa sig om att den entreprenör som kommer att handlas upp för att genomföra de planerade åtgärderna, äger motsvarande kunskap som erfordras. Framtagandet av MKB:n, kan också ses som ett led i att öka kunskapen om den egna verksamhetens miljöpåverkan. Umeå kommun bedömer därmed att kunskapskravet är uppfyllt
<p>Försiktighetsprincipen (MB 2:3)</p> <p><i>Den grundläggande hänsynsregeln, innebär att blotta risken för skador eller olägenheter till följd av en verksamhet medför skyldighet att vidta åtgärder.</i></p> <p>Förorenaren betalar – ingår i försiktighetsprincipen och innebär att det alltid är den som orsakar eller riskerar att orsaka skada som ska bekosta de förebyggande eller avhjälpande åtgärder som erfordras för att skydda miljön.</p> <p>Bästa möjliga teknik – ingår i försiktighetsprincipen och omfattar den teknologi som används för anläggning, drift och avveckling av verksamheten</p>	<p>Under rubrikerna skyddsåtgärder i avsnitt 7 - <i>Miljökonsekvenser</i> redovisas förslag på hur eventuella olägenheter kan minimeras.</p> <p>Uppställningsplatser, tillfälliga upplag och användandet av maskiner etc. kommer att planeras på ett sätt som inte leder till skada på miljön eller för människor. Vid kommande upphandling kommer krav ställas för att fullgöra denna princip.</p> <p>Vid val av metod har teknik eftersträvat som inte påverkar miljön och motstående intressen i övrigt i så liten utsträckning som möjligt.</p>
<p>Produktvalsprincipen (MB 2:4)</p> <p><i>Innebär att verksamhetsutövaren ska undvika att använda kemiska produkter eller biotekniska organismer som innebär risk för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med andra produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga.</i></p>	Inga biotekniska organismer eller kemikalier kommer att användas på ett sätt som kan skada vattenmiljön.

<p>Hushållnings- och kretsloppsprinciperna (MB 2:5)</p> <p><i>Innebär att all verksamhet ska bedrivas på ett sådant sätt att råvaror och energi används effektivt.</i></p>	<p>Områdets nyttjande enligt föreslagen ansökan bedöms bidra till ökad resurshushållning bl a genom ambitionen att använda överskottsmassor som uppkommit genom anläggandet av Norrbottniabanan sträckan Umeå-Dåva till utfyllnaden.</p> <p>Utfyllnaden möjliggör fortsatt expansion med sjötransporter som är ett miljömässigt bra transportsätt.</p> <p>Genom att kunna tippa huvuddelen av muddermassorna i havet begränsas den totala miljöpåverkan och betydande energibesparingar görs i form av minskad bränsleförbrukning och utsläpp till luft jämfört med upptagning på land.</p>
<p>Lokaliseringsprincipen (MB 2:6)</p> <p><i>Innebär att en verksamhet ska lokaliseras där ändamålet uppnås med minsta intrång och olägenhet.</i></p>	<p>Hamnen är lokaliserad till den enda plats i anslutning till Umeå där förutsättningar för hamnverksamhet finns. Det planerade rundkörningsspåret ansluter väl till befintlig hamnverksamhet vilket är en förutsättning för rationell drift av verksamheten.</p>

7 TEKNISK BESKRIVNING

Nedan redovisas en sammanfattning av planerade åtgärder. En mer detaljerad beskrivning återges i Teknisk beskrivning, Bilaga 2 till ansökan. Med syfte att minimera miljöpåverkan kommer planerade åtgärder i möjligaste mån att synkroniseras i tid med andra planerade arbeten i vatten i hamnen. I anslutning till Kustbevakningens verksamhetsområde öster om aktuellt utfyllnadsområde planeras en ny kaj att anläggas, se Figur 5.

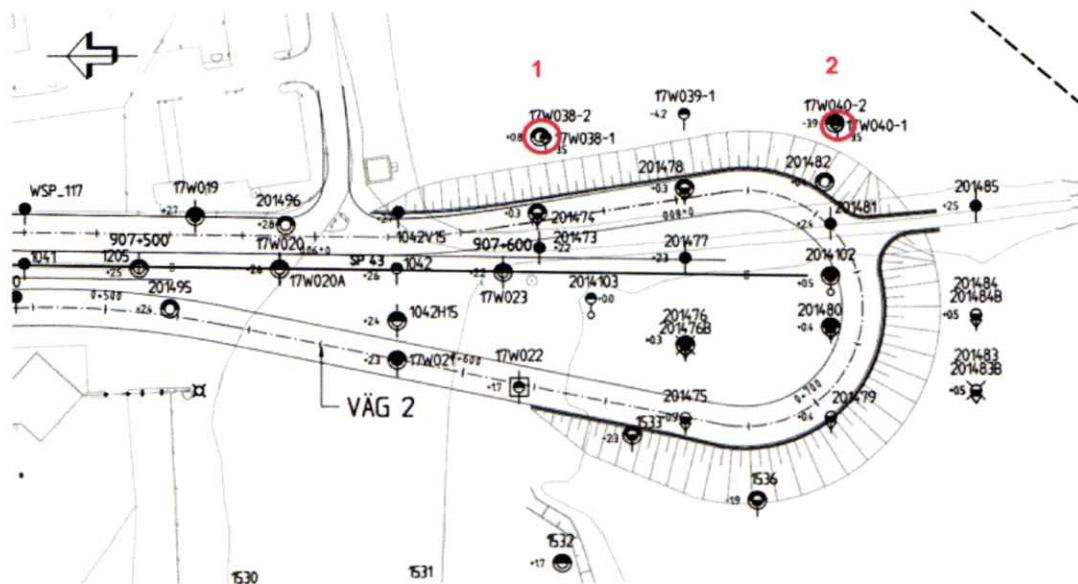

Figur 5 Befintlig omgivning i område för utfyllnad.

7.1 BOTTEN OCH SEDIMENT

Enligt genomförda geotekniska undersökningar består botten vid utfyllnadsområdet i huvudsak av fast jord. Sedimenten består huvudsakligen av sulfidhaltig lera, siltig lera och dyg lera. Vidare förekommer silt och sand. Silt och finsand är flytbenägna medan leran är kohesionär och sammanhållande.

Miljöprover har tagits på två punkter avseende metaller och organiska kolväten, se rödmarkerade punkter i Figur 7 nedan. Inga prover har tagits innanför invallningen eftersom massorna bedöms utgöras av naturlig havsbotten och inte innehålla några föroreningar.

Figur 7 Provpunkter i sediment, röd ring avser läge för miljöprovtagning. © WSP 2017

I Tabell 5 nedan presenteras provtagningsresultat för torrsubstans, arsenik, bly, kadmium, koppar, krom, kvicksilver och zink. Provtagningsresultaten representeras i förhållande till Västerbottens bakgrundshalter.

Tabell 5 Provtagningsresultat avseende metaller i två sedimentprov. Halter i mg/kg Ts samt %.

Parameter	Enhet	Provpunkt 1	Provpunkt 2	Västerbotten, Bakgrundshalt ⁶ Medel	Västerbotten, Bakgrundshalt Min	Västerbotten, Bakgrundshalt Max
Torrsubstans	%	92,1	90,1	-		
Arsenik	mg/kg Ts	2,8	3,3	27,8	0,2	225
Bly	mg/kg Ts	2	3,9	13,7	0,1	273
Kadmium	mg/kg Ts	<0,091	<0,091	13,8	0,5	80,4
Koppar	mg/kg Ts	9,9	12	18,6	0,1	96,2
Krom	mg/kg Ts	30	39	45,2	2,8	176
Kvicksilver	mg/kg Ts	<0,046	<0,046	0,1	0,004	0,596
Zink	mg/kg Ts	25	37	47,5	0,1	308

Provtagningsresultatet visar att metallhalterna är motsvarande bakgrundshalter i Västerbotten. Organiska ämnen i form av PAH:er finns inte med i Tabell 5 då det är i halter under rapporteringsgränsen.

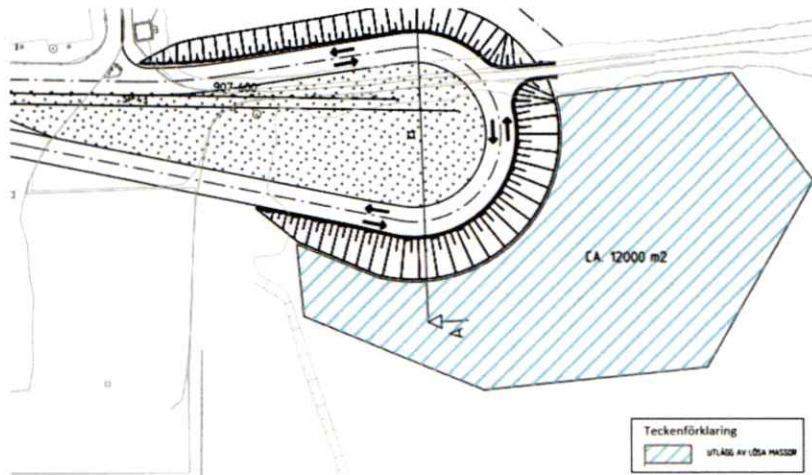
⁶ Västerbottens bakgrundshalter år 1975.

7.2 GENOMFÖRANDE AV SÖKT VERKSAMHET

7.2.1 Schakt

Utfyllnadsområde 1 är inte i behov av schakt.

Bottensedimentet i utfyllnadsområde 2 (innanför befintlig invallning) är lösa varför dessa kommer att behöva schaktas ur. Detta föreslås genom att massorna lyfts bort och läggs ut strax utanför utfyllnadsområdet men innanför befintlig invallning (ca 12 000m²), se blått raster i Figur 8. Mängden lösa sediment som schaktas ur uppgår till cirka 17 500 m³ på en area om 5 600 m².

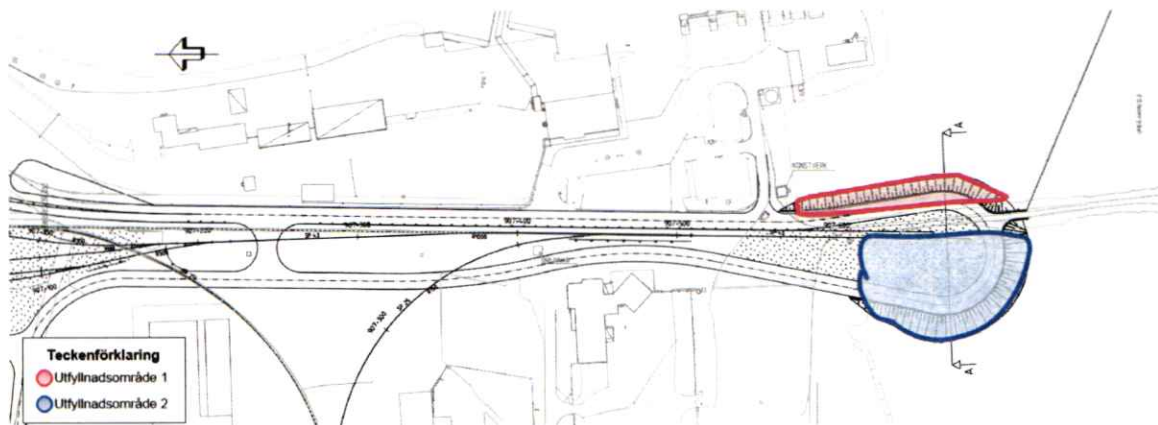

Figur 8 En schematisk bild som visar var bottensedimentet som schaktats ur planeras läggas upp.

7.2.2 Utfyllnad

Verksamheten omfattar anläggande av utfyllnadsmassor på en total area om 7 900 m² i ovan beskrivna vattenområden (2 300 m² utfyllnadsområde 1 och 5 600 m² utfyllnadsområde 2).

Översiktsplan för den planerade trafiklösningen i området och utfyllnadsområdet redovisas i Figur 9 samt i Bilaga 1.

Figur 9 Översiktsplan utfyllnadsområde med Utfyllnadsområden 1 och 2 utmärkta.

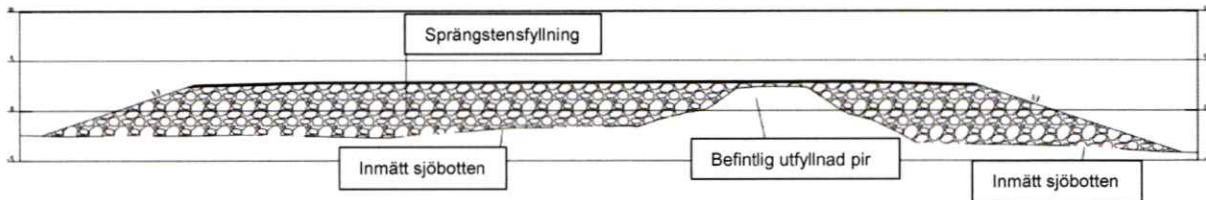
Den planerade väggkroppen kommer att bestå av sprängsten i grövre dimensioner vilka sannolikt kommer att läggas ut i vattnet genom ändtipping från lastbil eller dumper och jämnas ut med

schaktmaskin alternativt läggas ut med en grävmaskin. Vägen kommer att hårdgöras genom asfaltering. Sektionsritning kan ses i Figur 10 samt Bilaga 1.

Väggkroppen kommer att anläggas till nivån med omgivande mark och byggas upp med ett erosionskydd för att klara påverkan av vågor och is från omgivande vatten.

Den totala fyllnadsvolymen beräknas uppgå till cirka 49000 m³ beräknat under lägsta lågvatten (1.20 m)

Utfyllnaden planeras ske vid ett och samma tillfälle.

Figur 10 Sektionsritning över utfyllnadsområdet

7.2.3 Övrigt

Arbetsområdet kommer märkas ut i syfte att hindra påsegling. Remiss angående belysning kommer att ske till Sjöfartsverket.

Under och efter genomförda utfyllnader kommer sjöfartsverket att informeras i enlighet med vad myndigheten framfört i samrådsskede.

8 MILJÖKONSEKVENSER

Utgångspunkten i föreliggande MKB är att redovisa planerad verksamhets konsekvenser utifrån ett värsta fall-scenario ur miljösynpunkt. Miljökonsekvensbedömningen är kvalitativ, men utgår dock i huvudsak från vissa ramar som här benämns som *bedömningsgrunder*.

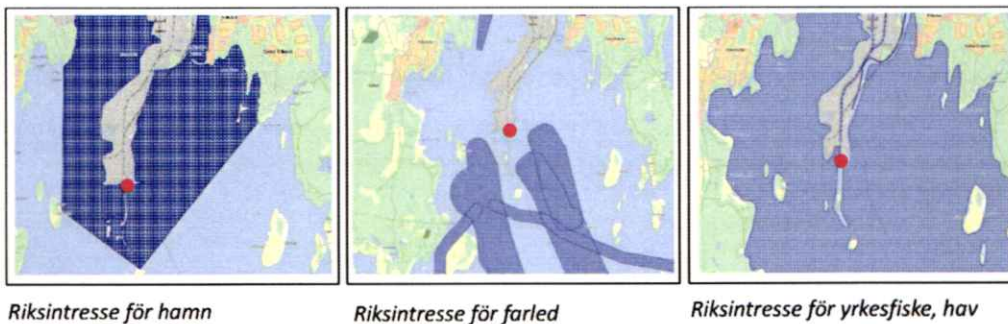
Genom att tillämpa bedömningsgrunderna kan den planerade verksamhetens miljöpåverkan sättas i relation till respektive aspekts värde.

I föreliggande MKB beskrivs *förutsättningar, konsekvenser samt skyddsåtgärder* under respektive rubrik nedan. Med *konsekvens* avses verksamhetens påverkan på miljön och/eller människors hälsa. Konsekvensen kan vara av både *direkt* och *indirekt* art och relatera till aspektens värde, men kan också ställas i relation nationella riktvärden, gränsvärden och gällande praxis. För att undvika eller för att minska negativa konsekvenser föreslås vid behov olika *skyddsåtgärder*.

8.1 RIKSINTRESSEN

8.1.1 Förutsättningar

Planerade åtgärder berör tre riksintressen som redovisas i Figur 11 nedan.

Figur 11. Berörda riksintressen. Röd prick avser åtgärdernas läge.

Eftersom riksintressen för hamn och farled berörs har det också betydelse för riksintresset för kommunikationer.

Området kring Umeälvens mynning är av riksintresse för yrkesfisket.

8.1.2 Konsekvenser

Sökt verksamhet har en positiv inverkan på riksintresset kommunikation och hamn då syftet är att tillskapa användbara och rationella terminalytor och körvägar i hamnen.

Planerade åtgärder bedöms inte medföra några konsekvenser för något av riksintressena farled och yrkesfiske.

Vid ett nollalternativ kommer hamnen i framtiden inte kunna tillgodose regionens behov av multimodala transporttjänster. Dvs behovet av att kunna nyttja både sjöfart, väg och järnväg på ett hållbart och ekonomiskt konkurrenskraftigt sätt.

8.1.3 Skyddsåtgärder

Inga skyddsåtgärder bedöms behöva vidtas.

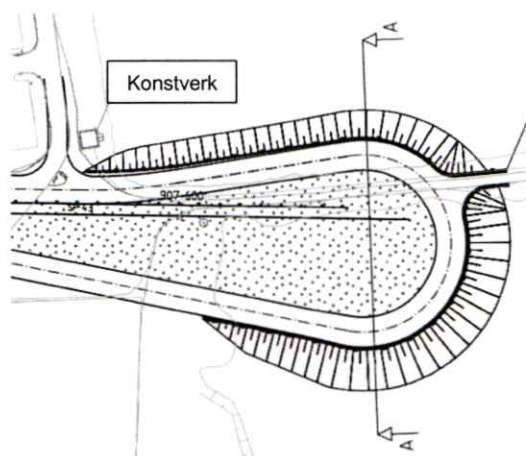
8.2 LANDSKAPSBILD OCH KULTURMILJÖ

8.2.1 Förutsättningar

Den planerade utfyllnaden planeras på Hillskär som är ett ianspråktaget område till förmån för Umeå hamn. Omgivningen är relativt industripräglad och de aktiviteter som pågår i området är förknippade med transport och lagring i första hand. Landskapet är öppet och i stor grad asfalterat eller belagd med grus.

Cirka 320 meter längre ut på udden finns ett vindkraftsverk och vidare cirka 750 meter längre ut på udden ytterligare två vindkraftsverk.

Konstverket Plats Nord 63 ° 40, '8 Ost 20 ° 20, '6 av Mats Caldeborg som utgör en del av projektet konstvägen Sju älvar finns i anslutning till projektets område, se Figur 12.

Figur 12 konstverkets lokalisering i förhållande till utfyllnad.

8.2.2 Konsekvenser

Sökt verksamhet innebär en förändring av landskapsbilden men bedöms vara av lokal karaktär och inte påverkas nämnvärt. Planerad ny väg kommer att hamna nära konstverket men behöver inte påverkas rent fysiskt.

Vid ett nollalternativ påverkas inte landskapsbilden och inte heller konstverket Plats Nord 63 ° 40, '8 Ost 20 ° 20, '6

8.2.3 Skyddsåtgärder

Inga skyddsåtgärder bedöms behöva vidtas.

8.3 NATURMILJÖ

8.3.1 Förutsättningar

Vatten

Recipient för sökt verksamhet är Fjärdgrundsområdet, Bottenviken (MKN för vattenförekomsten redovisas i avsnitt 6.2.1) Vattendjupet i det planerade utfyllnadsområdet är mellan 2-3 m. Det område som blir föremål för utfyllnad med sprängsten uppgår till en yta om totalt ca 8000 m² varav ca 2300 m² ligger utanför befintlig invallning och benämns utfyllnadsområde 1 i bl.a. Figur 8 ovan. Området är kraftigt påverkat av tidigare utfyllnader som gjorts i takt med att hamnen har expanderat ytmässigt. Berört vattenområde ägs av Umeå Hamn AB. Umeå kommun har rådighet över marken genom avtal. Vegetation inom det planerade utfyllnadsområdet förekommer i begränsad omfattning och bedöms inte bestå av några särskilt skyddsvärda arter.

Umeälven mynnar i området vilket ger ett betydande sötvattenbidrag. Umeälven omfattas av förordningen om miljö kvalitetsnormer för fisk och musselvatten vilket redovisades i avsnitt 6.2.2.

Påverkan på vattenmiljön till följd av förorenade sediment beskrivs i avsnitt 8.5 nedan.

Mark

Hamnen är till stora delar uppbyggd genom utfyllnader. Större delen av hamnen är också asfaltsbelagd med undantag för vägen till vindkraftsverken som är grusbelagd (se Figur 13, vänster bild). Den växtlighet som syns i området finns i anslutning till vattnet ovan erosionskyddet (se Figur 12, höger bild).

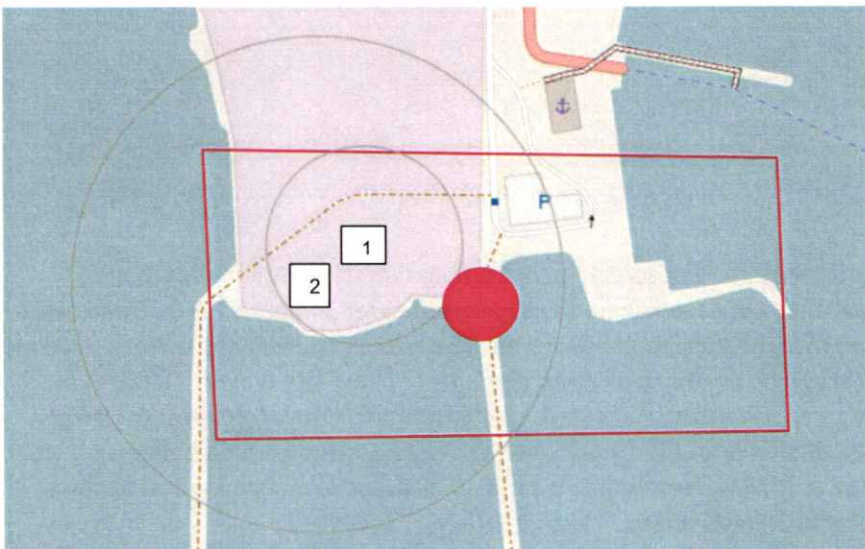

Figur 13 Illustration av växligheten i planerade åtgärders närområde. © WSP 2017

Fåglar och andra arter

Enligt utsökning i Artportalens databas med ett spann på 10 år redovisas tre arter. Nummer 1 i Figur 14 nedan avser fynd av 20 st rastande Ängsplärkor år 2017 som har en rödlistekategori *nära hotad*.

Nummer 2 i Figur 13 avser fynd av Lappsparv och Vinterhämspling, båda med en rödlistekategori som *sårbar*, dessa observerades år 2016. Ängsplärka som är kategoriserad som *nära hotad* observerades på samma lokal som Lappsparv och Vinterhämspling vid samma tillfälle.

Figur 14 Skärmutklipp som visar utsökningsområdet (röd rektangel) av rödlistade arter i Artportalens databas i förhållande till verksamhetens (röd prick) närområde. © Artdatabanken

8.3.2 Konsekvenser

Sökt verksamhet bedöms innebära följande konsekvenser avseende naturmiljön:

På grund av den fasta botten i utfyllnadsområde 1 kommer utfyllnaden att innebära en begränsad och övergående grumling i det närliggande vattenområdet. Grumling till följd av schakt och utfyllnad inom utfyllnadsområde 2 bedöms stanna kvar inom det invallade området för att sedan läggas fast.

Konsekvenser från sprängsten som fyllmaterial kan medföra kväveföreningar från stensmjöl, men detta bedöms endast ge begränsad geografisk och tidsmässig koncentrationshöjning i vattenmassan.

Den ringa växlighet som finns i området kommer att slås ut till följd av utfyllnaden. Då det inte bedöms finnas några särskilt skyddsvärda arter bedöms konsekvenserna vara ringa.

Väg- och järnvägsbygget kommer i sig inte att medföra några negativa konsekvenser avseende föroreningar i mark.

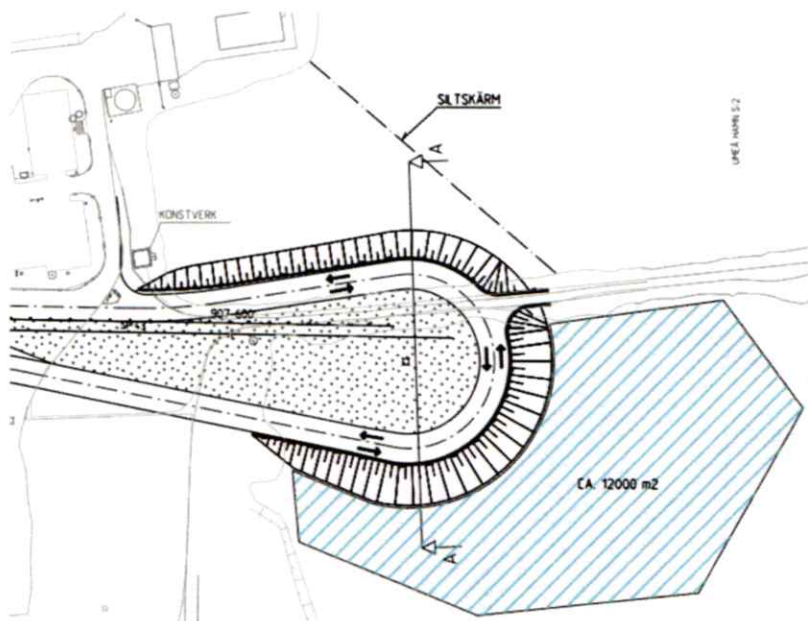
De tre upptagna arterna Ängspiplärka, Vinterhämling samt Lappsparv bedöms inte påverkas då de inte återfanns i direkt anslutning till planerad verksamhet.

Vid ett nollalternativ bedöms ingen grumling ske.

8.3.3 Skyddsåtgärder

Sökanden planerar att anlägga en siltskärm utanför Utfyllnadsområde 1 som en skyddsåtgärd för att kontrollera grumlingen, se Figur 15 för siltskärmens placering. En provtagningspunkt föreslås (se Figur 15) för att kontrollera grumlingen.

Påverkan på vattenmiljön bedöms bli liten då åtgärderna sker under en kort period samt i det större området (utfyllnadsområde 2) inom befintlig invallning. Det bedöms av den anledningen inte finnas något behov av begränsningar när i tiden på året som arbetena helst bör utföras och inte heller någon skyddsåtgärd.

Figur 15 Redovisning av skyddsåtgärd i utfyllnadsområde 1. Figurens visar Siltskärmens placering.

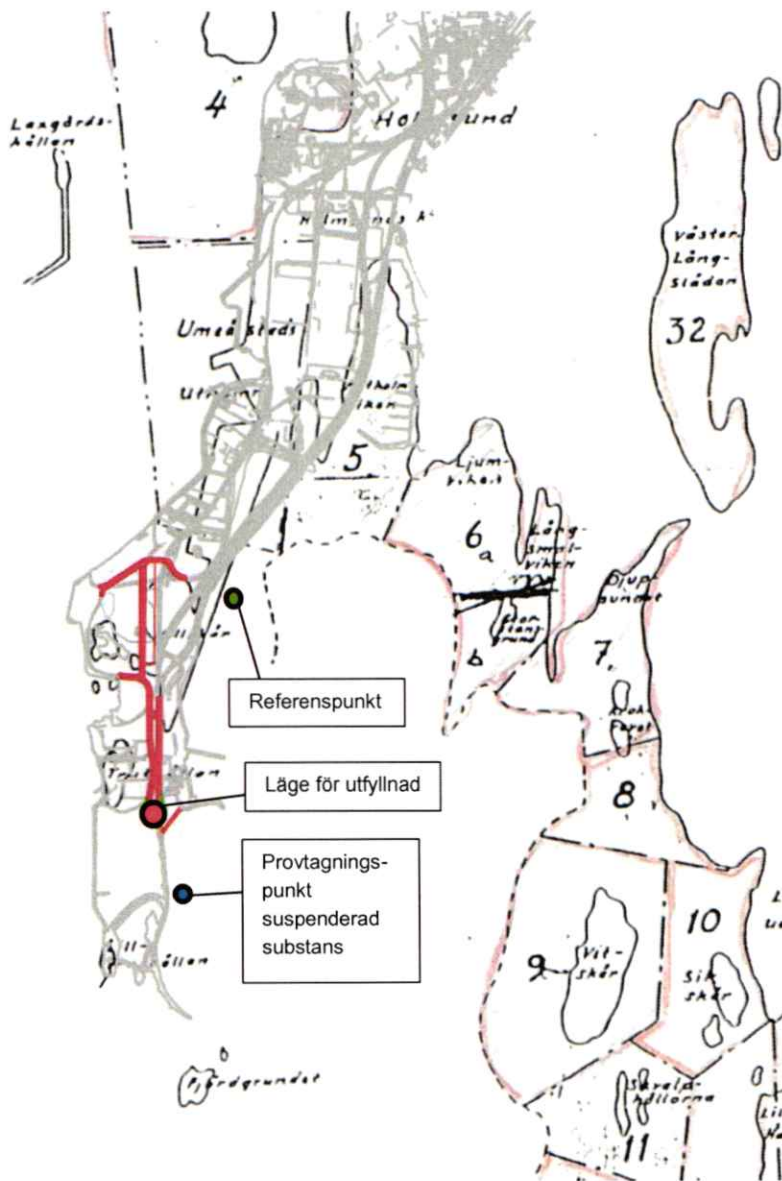
8.4 PÅVERKAN PÅ FISKE

8.4.1 Förutsättningar

Lekvandring av fisk pågår från havet till Umeälven under större delen av året. Lax och öring har sin lekvandningsperiod under sommarmånaderna, sikens lekvandring är koncentrerad till perioden augusti till september, lake under november till januari och värlekande arter som abborre och gädda under maj till juni.

Området kring Umeälvens mynning är som tidigare nämnts av riksintresse för yrkesfisket. Området utgör enligt Fiskeriverket fångstområde för lax, sik och andra sötvattensarter. Fiske med fasta redskap efter havsöring och lax bedrivs under våren, se Figur 16 för Lovö byamäns fiskevatten. Byamännens fiskeplatser framgår i sin helhet i Bilaga 4.

Området för planerade åtgärder bedöms inte utgöra någon viktig lokal för födosök eller uppväxtlokal för fisk.

Figur 16 Kartan visar fasta fiskeredskap (områden med siffror) i närområdet för planerade åtgärder. Röd punkt avser planerade åtgärders läge. Föreslagen provpunkt för suspenderad substans redovisas med blå markering. Grön punkt redovisar referenspunkt.

8.4.2 Konsekvenser

Den grumling som sker bedöms vara liten och övergående i utfyllnadsområde 1. Sökt verksamhet bedöms därför inte innebära någon negativ konsekvens för fisket. Bedömningen grundar sig på att Lövö bys fiskevatten återfinns på ett avstånd öster om planerade åtgärder som innebär att grumlingen har övergått. Planerad siltskärm som åtgärd möjliggör också en kontroll av grumlingen. Även runt arbetsområdet för Kustbevakningens kaj kommer siltskärmar att sättas upp.

Grumlingen i utfyllnadsområde 2 bedöms finnas kvar inom invallningen och efter tid lägga fast på botten.

Vid ett nollalternativ samt sökt alternativ kommer fisket att bedrivas i samma utsträckning som tidigare.

8.4.3 Skyddsåtgärder

Sökanden åtar sig dock att kontrollera grumlingen genom att provta suspenderad substans strax nedströms åtgärdernas läge. Föreslagen provpunkt redovisas i Figur 15 ovan.

8.5 FÖRORENINGAR SEDIMENT

8.5.1 Förutsättningar

Miljöprover har tagits på två punkter avseende metaller och organiska kolväten. Inga prover togs innanför invallningen eftersom massorna bedöms utgöras av naturlig havsbotten och inte innehålla några föroreningar.

En beskrivning av botten och sediment hänvisas uppåt till den tekniska beskrivningen avsnitt 7.1.

8.5.2 Konsekvenser

I samband med utfyllnadsarbetet där sprängsten läggs på botten kommer sediment lösas upp och grumling ske. Provtagningsresultatet ger en uppfattning om att sedimenten inte är förorenade i området för planerade åtgärder. Risker för exponering av föroreningar bedöms därför inte föreligga.

8.5.3 Skyddsåtgärder

Av ovan beskrivna konsekvenser bedöms inga skyddsåtgärder behöva vidtas.

8.6 REKREATION OCH FRILUFTSLIV

8.6.1 Förutsättningar

Vägen som löper mellan utfyllnadsområde 1 och 2 används av vindkraftverkens ägare för drift och underhåll. Vägen används också av privatpersoner som ett promenadstråk runt invallningen. Vägen kommer att vara tillgänglig men i begränsad omfattning under tiden då rundkörningsspåret anläggs.

Öster om utfyllnadsområdet ligger Patholmsvikens gästhamn som tillhandahålls av Patholmsvikens Båtklubb.

8.6.2 Konsekvenser

Vägen kommer under perioden av utförandet av planerade åtgärder fortfarande gå att nå, men i begränsad omfattning.

Planerad verksamhet bedöms inte påverka båtlivet i området då arbetsområdet är begränsat till att ansluta till befintlig mark.

Vid ett nollalternativ påverkas inte ägarna av vindkraftverken eller privatpersoner av begränsad åtkomst till vägen under anläggningsperioden.

8.6.3 Skyddsåtgärder

Skyddsåtgärder kommer att användas i samband med tillfälliga avstängningar under anläggandet av rundkörningsspåret. Dessa anpassas för att tillfredsställa säkerheten för förbipasserande privatpersoner eller vindkraftverkens ägare.

8.7 PÅVERKAN UNDER BYGGTID

8.7.1 Konsekvenser

Fordon som används under planerade åtgärder arbete kan orsaka utsläpp till luft och buller. Vidare kan arbetsfordonen orsaka spill och läckage av drivmedel och oljor till marken i arbetsområdet samt i havet där utfyllnaden planeras.

Utsläpp till luft i samband med anläggning bedöms vara av försumbar betydelse och det buller som kan uppstå från maskiner som används vid utfyllnadsarbetet bedöms vara av tillfällig karaktär.

Under byggtiden kommer det råda begränsad framkomlighet till vindkraftverken söder om utfyllnadsområdet.

I samband med utfyllnadsarbetena kommer användning av maskiner att bidra med utsläpp av bland annat kväveoxider.

Grumling kommer att ske i anslutning till utfyllnadsområdena men bedöms vara av tillfällig karaktär och förutsätts avklinga.

8.7.2 Skyddsåtgärder

Spill och läckage kan förhindras genom underhåll av arbetsfordonen samt med tillgång till saneringsutrustning. Sammantaget bedöms arbetet under byggtiden inte innebära några negativa konsekvenser.

För att minska utsläpp till luft och buller kommer transporterna planeras med syftet att minska antalet transporter. Vid arbeten i eller i omedelbar närhet till vattenområde ska fordon och arbetsmaskiner i görligaste mån använda drivmedel och oljor som är miljöklassade.

De aktiviteter som ger upphov till mest buller kommer att förläggas under dagtid. Konsekvenser under byggtid bedöms därför vara små.

9 SAMLAD BEDÖMNING

9.1 MILJÖKONSEKVENSER

Sammanfattningsvis väntas vattenverksamheten kopplat till sökt verksamhet med schakt och fyllningar främst innebära miljökonsekvenser för naturmiljön i form av kortvarig och övergående grumling i berörda vattenmassor där den blir något större inom invallningen. Inga särskilt skyddsvärda arter bedöms påverkas.

Sökt verksamhet bedöms därmed inte påverka möjligheten att uppnå fastställda miljö kvalitetsnormer eller stå i strid med bedömt relevanta miljömål. Därmed bedöms verksamheten vara förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken.

9.2 UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

För att kontrollera att åtaganden avseende åtgärder för att förebygga skada för människors hälsa och miljön kommer Umeå Kommun använda sig av ett kontrollprogram vilken föreslås fokusera på omfattningen av verksamhetens grumling (förslag på provpunkt framgår av Figur 13).

Omfattning av kontrollprogrammet upprättas i dialog med tillsynsmyndigheten.

VI ÄR WSP

WSP är ett av världens ledande analys- och teknikkonsultföretag. Vi verkar på våra lokala marknader med stöd av global expertis. Som tekniska experter och strategiska rådgivare har vi tillgång till ingenjörer, tekniker, naturvetare, planerare, utredare och miljöspecialister liksom professionella projektörer, konstruktörer och projektledare. Vi erbjuder hållbara lösningar inom Hus & Industri, Transport & Infrastruktur och Miljö & Energi. Med drygt 36 500 medarbetare på 500 kontor i 40 länder medverkar vi till en hållbar samhällsutveckling. I Sverige har vi omkring 3 700 medarbetare. www.wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Göpen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr. 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

The logo for WSP, consisting of the lowercase letters 'w', 's', and 'p' in a bold, sans-serif font. The 'w' and 's' are connected, and the 'p' is positioned to the right of the 's'. The letters are black on a white background.